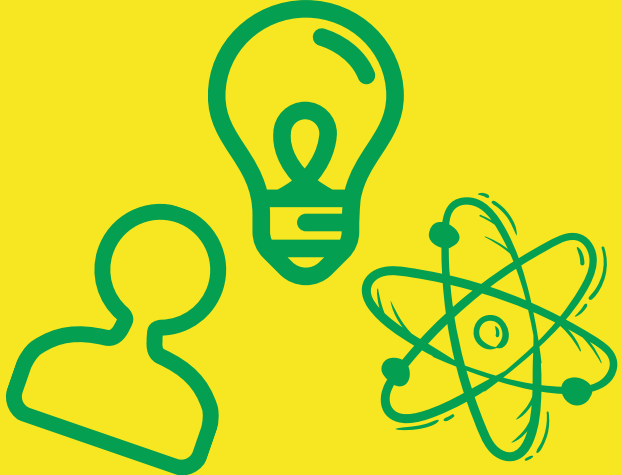

Ghid de bune practici

PENTRU LUCRĂTORII DE TINERET

Explorează
intersecția dintre
Știință și Drepturile Omului

Publicat în mai 2024

Disponibil în limbile română, engleză și bulgară

Disclaimer

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale ANPCDEFP. Nici Uniunea Europeană și nici ANPCDEFP nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

**Co-funded by
the European Union**

Autori

Patricia Fechet
Monica Belițoiu

Contributori

Ralitsa Rumenova
James Buhagiar
Andrew Azzopardi
Antoine Farrugia
Bogdan-Andrei Lungu
Christian Schuster
Daniela - Adriana Tanasă
Desislava Kalinova

Elitsa Bozhkova
Luca Onică
Mark Farrugia
Marina Vasilof
Rafel Grima
Raychin Rachev
Seana Vella
Venellin Stoychev
Viktoria Irucheva

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului Erasmus+ „Pentru un viitor mai bun: Curs de formare pentru o abordare integrată a educației în domeniul științei și al drepturilor omului” (proiect nr. 2022-3-RO01-KA210-YOU-000097096).

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum poate fi valorificată
știința pentru a promova și
proteja drepturile omului?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum influențează progresul
științific respectarea
drepturilor omului?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum poate știința să contribuie la
realizarea dreptului la educație și la
diseminarea cunoștințelor?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum influențează tehnologiile
emergente viața privată și drepturile
privind prelucrarea datelor?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum poate ajuta știința la
soluționarea provocărilor
emergente în domeniul
drepturilor omului?

Ce principii etice ar trebui să
guverneze cercetarea științifică
care implică subiecți umani?

Ce legătură există între
schimbările climatice și
drepturile omului?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum contribuie accesul
la cunoștințele științifice
la respectarea
drepturilor omului?

*Știință și
Drepturile
Omului*

Cum influențează
drepturile omului
progresul științific?

Care este rolul normelor
internaționale privind
drepturile omului în
reglementarea cercetării și
dezvoltării științifice?

*Știință și
Drepturile
Omului*

	PAGINĂ
Introducere	7
1. Înțelegerea interconexiunii dintre știință și drepturile omului	10
2. Integrarea științei și a drepturilor omului în programele pentru tineri	21
3. Considerații etice și principii ale drepturilor omului	27
4. Integrarea comunicării științifice și advocacy	30
5. Colaborarea cu factorii interesați și cu partenerii	32
6. Evaluarea rezultatelor și analiza de impact	33
7. Studii de caz și povești inspiraționale	35
8. Resurse și instrumente	65
Concluzii	66
Bibliografie	69

What is the role of international human rights frameworks in regulating scientific research and development?

How do human rights impact science and development?

Science & Human Rights

Science & Human Rights

How can science address emergencies in human rights?

SOMEONE OUT THERE FEELS BETTER BECAUSE YOU EXIST

Science & Human Rights

Bun-venit!

Ești lucrător de tineret, formator sau facilitator dornic să construiești un viitor mai bun? Atunci acest ghid este pentru tine! Suntem încântați să îți oferim câteva informații și instrumente utile care te vor ajuta să explorezi intersecția dintre Știință și Drepturile Omului în lucrul cu tinerii.

Scopul nostru este să creștem gradul de implicare civică în rândul tinerilor și să-i împuternicim să contribuie la soluționarea problemelor din comunitățile lor, prin instrumentarea cunoștințelor privind știința și drepturile omului. Pentru atingerea acestui deziderat un pas necesar îl constituie îmbunătățirea calității lucrului cu tinerii. Prin urmare, am creat acest ghid pentru a răspunde nevoilor lucrătorilor de tineret, astfel încât aceștia să abordeze interconexiunile dintre știință și drepturile omului într-o manieră integrată.

Acest ghid este destinat persoanelor care desfășoară activități educaționale non-formale cu tineri și care doresc să lucreze cu aceștia pe probleme legate de

știință și drepturile omului. Totodată, poate fi util pentru lucrătorii de tineret și formatorii care nu au experiență în aceste chestiuni, dar sunt în căutare de oportunități pentru a dobândi competențe în acest domeniu. Și, desigur, poate fi folosit cu ușurință de către profesorii și educatorii care desfășoară activități extracurriculare cu elevii lor. Am dezvoltat acest ghid pentru activități cu tineri cu vârste între 14 și 30 de ani. Însă, unele dintre instrumentele pe care le oferim pot fi utilizate și adaptate cu ușurință și pentru alte grupe de vârstă.

Sperăm că, în căutarea inspirației în paginile următoare, veți deveni convinși cât de util și important este să abordați educația științifică și pentru drepturile omului împreună, în manieră integrată!

Recunoașterea legăturilor dintre aceste două discipline și asumarea responsabilităților care rezultă din aceste conexiuni sprijină dezvoltarea pe termen lung a tinerilor, atât la nivel personal, cât și social.

De ce este important să abordăm interconexiunea dintre știință și drepturile omului?

Apărarea drepturilor omului și a cunoștințelor științifice sunt nevoi fundamentale pentru evoluția și progresul oricărei societăți. **Rezolvarea eficientă a problemelor publice depinde de știință, iar protecția drepturilor omului depinde de datele științifice din multiple domenii.** Mai mult, apărarea democrației înseși depinde de cetățeni responsabili, cu o raționalitate bazată pe o judecată sănătoasă și capacitatea de autonomie și auto(in)formare permanentă, abilitați în dezvoltarea cărora știința joacă un rol vital.

Cu toate acestea, realitatea ne arată că există un deficit de înțelegere a științei în rândul publicului larg, cât și o anumită slăbiciune când vine vorba de ceea ce numim gândire critică. Iar acest lucru se reflectă în numeroase probleme care frământă societatea noastră. Un indicator suficient de alarmant îl reprezintă popularitatea pseudoștiințelor în spațiul public sub o varietate de forme: negarea științei, mișcări politice anti-știință, diverse teorii ale conspirației și altele.

În ciuda progreselor tehnologice și culturale, nivelul scăzut de alfabetizare științifică și gândire rațională crește riscul ca oamenii să devină victime ale dezinformării, ideologiilor politice extreme, știrilor false sau diverselor tehnici de manipulare. Toate acestea devin potențiale riscuri pentru sănătatea și siguranța lor. Consecințele nu sunt surprinzătoare și au putut fi văzute în evenimente precum pandemia Covid-19, când un număr mare de oameni au ales să aibă încredere mai degrabă în pseudoștiință și teorii ale conspirației decât în știință și în beneficiile acesteia.

Chiar și instituțiile publice devin uneori victime ale înșelătoriilor, știrilor false sau distorsionărilor informațiilor științifice, corodând astfel încrederea publicului în oamenii de știință și în instituțiile publice.

În lumina acestor considerații introductive, conectarea științei și a drepturilor omului într-o manieră unificată și ușor de înțeles este o abordare creativă și o gândire strategică, în perspectivă, menită să sublinieze eficiența științelor exacte în disciplinele sociale și umaniste precum drepturile omului, cât și invers. Pentru că, **pentru a construi un viitor mai bun, este imperativ ca evoluția drepturilor omului să se alinieze cu progresele științifice.**

*Un grup de lucrători de tineret din Bulgaria, Malta și România discută despre
interconexiunea dintre știință și drepturile omului.
Sinaia, România, noiembrie 2023*

CAPITOLUL 1. Înțelegerea interconexiunii dintre știință și drepturile omului

Care este distincția dintre știință și drepturile omului?

Pentru a înțelege conexiunile adesea neașteptate dintre aceste două discipline, este important să evidențiem mai întâi natura diferențelor dintre ele. Deși e de la sine înțeles că științele exacte și disciplinele sociale/umaniste sunt ordine de cunoaștere diferite, **la prima vedere nu putem spune întotdeauna de ce.**

Întâi să ne uităm la **ce este știința**. Științele exacte (precum matematica, fizica, biologia, chimia, dar și științe sociale precum psihologia, sociologia și altele) constituie un sistem de gândire pe care oamenii l-au inventat în căutarea lor de a înțelege realitatea obiectivă. Acest sistem de gândire folosește o metodă particulară de a studia realitatea numită metoda științifică. Aceasta studiază obiectele și fenomenele naturale indiferent de considerentele noastre etice sau morale.

Cu alte cuvinte, științele exacte investighează obiectele ca atare, indiferent de aspirațiile noastre, căutând relații cauzale, deterministe.

Dificultățile în progresul științei de-a lungul timpului au constat tocmai în efortul pe care oamenii au trebuit să-l facă pentru a elimina orice subiectivitate din observațiile lor.

„Scopul științei este de a dezvolta, fără prejudecăți sau preconcepții de orice fel, o cunoaștere a faptelor, a legilor și a proceselor naturii.”

Robert Andrews Millikan (1868-1953)

Când ne gândim la **drepturile omului**, ne referim la subiecți sau indivizi. După cum sugerează și numele, drepturile omului își au originea în identitatea universală a persoanei umane, adică sunt legate de simpla noastră calitate de ființe umane.

Valorile morale dau caracterul obligatoriu al drepturilor omului, acestea din urmă constituind rezultatul evoluției gândirii filozofice și juridice a oamenilor organizați în societate. În esență, drepturile omului sunt **un set de principii referitoare la toleranță, egalitate și respect**, asupra cărora omenirea a convenit că sunt indispensabile și că ne recunosc libertatea de a face alegeri cu privire la viețile noastre și de a ne dezvolta potențialul ca ființe umane.

Spre deosebire de știință, care funcționează atunci când emoțiile sunt excluse, drepturile omului se construiesc în jurul emoțiilor care joacă un rol fundamental în formarea lor. Fiecare dintre aceste două discipline are o funcție profundă și vitală în societatea noastră și ambele sunt necesare pentru prosperitatea omenirii.

În timp ce știința este instrumentul, idealul drepturilor omului reprezintă scopul.

Istoria drepturilor omului începe odată cu însăși istoria omenirii, de la civilizațiile antice, evoluând de-a lungul a mii de ani, cu multe suișuri și coborâșuri influențate de diverse învățături religioase, filozofii și mișcări sociale.

Cu toate acestea, conceptul modern de drepturile omului, așa cum îl știm astăzi, își are originea în 1948, după cel de-al Doilea Război Mondial, când Organizația Națiunilor Unite a adoptat **Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO)**. Scopul principal al acestui document a fost acela de a clădi o lume mai pașnică în urma celor două războaie mondiale, asigurându-ne că nimănui niciodată nu i se vor mai refuza pe nedrept viața, libertatea, hrana, adăpostul și naționalitatea.

„Drepturile omului sunt ca o armură: te protejează; sunt ca regulile, pentru că îți spun cum te poți comporta; și sunt ca judecătorii, pentru că poți apela la ele. Sunt abstracte – precum emoțiile; și ca și emoțiile, ele aparțin tuturor și există indiferent ce s-ar întâmpla.

Sunt ca natura pentru că pot fi încălcate; și ca spiritul pentru că nu pot fi distruse. Ca și timpul, ele ne tratează pe toți în același mod - bogați și săraci, bătrâni și tineri, albi și negri, înalți și scunzi.

Ele ne oferă respect și ne obligă să-i tratăm pe ceilalți cu respect. La fel ca bunătatea, adevărul și dreptatea, nu suntem de acord cu definiția lor, dar le recunoaștem când le vedem.”³

*Eleanor Roosevelt ținând un afiș cu
Declarația Universală a Drepturilor Omului,
Lake Success, New York, noi. 1949*

După cum stipulează DUDO, drepturile omului sunt drepturi inerente tuturor ființelor umane, indiferent de rasă, sex, naționalitate, etnie, limbă, religie sau orice alt statut. Drepturile omului includ dreptul la viață și libertate, libertatea de sclavie și tortură, libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la muncă și educație și multe altele. **Oricine are dreptul la aceste drepturi, fără discriminare.**

Explorarea interacțiunii dintre știință și drepturile omului

Știința și drepturile omului sunt conectate în multe feluri. Pentru a explora interacțiunea dintre ele, propunem considerarea următoarelor aspecte:

1. Cum influențează știința drepturile omului?
2. Cum influențează drepturile omului știința?

Cum influențează știința drepturile omului?

Când ne punem această întrebare, inevitabil avem în vedere atât efectele pozitive, cât și efectele negative. Pentru a preveni unele interpretări greșite care pot apărea, vom începe prin a sublinia că știința însăși nu a făcut niciodată rău. Știința nu este altceva decât un sistem de gândire, reprezentând acumularea și considerarea tuturor cunoștințelor despre lume și univers. **Efectele pozitive și negative depind numai de ceea ce facem noi, ca societate, cu știința.** De-a lungul istoriei, oamenii au folosit cunoștințele științifice pentru a face lucruri atât bune, cât și dăunătoare. Tocmai de aceea educația despre drepturile omului și etică este atât de importantă pentru viitorul nostru.

„Este responsabilitatea noastră să ne asigurăm că știința și aplicațiile sale sunt în armonie cu setul complet de standarde universale. O abordare a științei bazată pe drepturile omului trebuie să fie în centrul a ceea ce dorim să fie un viitor durabil.”

*Nada Al-Nashif, Director general-adjunct al
Secției Științe Sociale și Umane UNESCO*

Cum ajută știința la protejarea drepturilor omului?

Exemple despre cum ajută știința la protecția drepturilor omului vedem peste tot în jurul nostru. Evoluțiile științifice au permis omenirii să asigure drepturile de bază necesare pentru a face viața însăși posibilă, cum ar fi accesul la alimente sigure, apă curată, îngrijire medicală adecvată, securitate, energie, transport, telecomunicații.

Evoluțiile în medicină și în domeniul sănătății au dus la vieți mai lungi, reducând rata mortalității datorită invențiilor revoluționare precum vaccinurile și antibioticele. Protecția sporită a drepturilor la viață și sănătate este evidentă mai ales în ultimii 100 de ani, datorită numeroaselor realizări: de la importanța spălării mâinilor la inventarea aparatelor de oxigen,

arterelor artificiale, inventarea de medicamente esențiale; de asemenea, datorită descoperirilor în genetica umană, în psihologie etc. Fiecare descoperire medicală a dus omenirea cu un pas mai aproape de înțelegerea bolilor și, tot astfel, mai aproape de dezvoltarea de tratamente care au fost primordiale pentru salvarea a milioane de vieți. Impactul științei asupra drepturilor omului este extraordinar!

Alte câteva exemple:

- **Protecția drepturilor femeilor:** Dezvoltarea pilulei contraceptive a permis femeilor și tinerelor să-și continue studiile, să urmeze o carieră, să-și câștige existența obținând propriile venituri. La fel, și inventarea produselor de igienă pentru femei.

- **Protecția drepturilor copiilor:** După Revoluția industrială, apariția drepturilor copilului a permis acestora să meargă la școală, ducând astfel și la apariția dreptului la educație.
- **Protecția drepturilor persoanelor LGBTQ+:** Înțelegerea faptului că homosexualitatea nu este o boală (spre deosebire de dogmele religioase care susțineau acest lucru) și informarea despre teoriile științifice privind orientarea sexuală a ajutat aceste persoane să-și recapete încrederea în sine și să se accepte pe sine. Acest lucru a dus și la dezincriminarea homosexualității și la adoptarea de legi anti-discriminare.

- **Protecția minorităților etnice:** De exemplu, centrele de uiguri din China au fost descoperite pentru prima dată cu ajutorul imaginilor din satelit.

Nici tehnologia nu poate fi separată de drepturile omului. Să ne gândim numai la utilitatea pompei de apă și la orice progres în agricultură care a permis creșterea protecției vieții și sănătății.

Tehnologia informației a transformat pentru totdeauna comunicarea umană și libertatea de exprimare. Modul în care progresele tehnologice promovează drepturile omului se reflectă în numeroase exemple, dintre care amintim:

- Invenția radioului a permis răspândirea informațiilor legate de drepturile omului.
- Utilizarea datelor satelitare poate monitoriza fluxul de refugiați sau alte persoane strămutate.
- Inteligența artificială poate ajuta la recunoașterea imaginilor pentru a colecta date despre încălcările drepturilor.
- Utilizarea tehnicii criminalistice poate reconstrui scenele crimei și îi poate trage la răspundere pe făptuitori.

Subiect de discuție cu tinerii:

Vă rugăm să oferiți alte exemple de tehnologii actuale sau emergente care pot fi utilizate pentru a asigura drepturile omului.

Unele progrese tehnologice sunt atât de firești, încât beneficiile lor sunt de la sine înțelese. Gândiți-vă la milioanele de migranți care pot rămâne conectați cu familiile lor și pot transfera bani înapoi acasă folosind instrumente online. **Tehnologia permite oamenilor să-și exprime individualitățile diferite.** Mai mult, **împuternicește minoritățile, îmbunătățește conexiunile culturale, oferă acces la informații în regiuni izolate ale lumii, comunităților rurale sau grupurilor dezavantajate din punct de vedere socio-economic.**⁷

Drepturile omului au putut și pot fi protejate în principal datorită progresului științific. O lume fără știință este dificil, dacă nu imposibil, de imaginat de majoritatea dintre noi.

Tot ce ne înconjoară este rezultatul muncii științifice depuse de cercetători. Calculatoarele, telefoanele, internetul, electricitatea, căștile Bluetooth pe care le folosim pentru a asculta podcasturi sau muzică în timp ce conducem. Apa potabilă la care avem acces. Medicamentele pe care le folosim pentru a trata bolile și a preveni infecțiile. Putem folosi roboți pentru a îndeplini anumite sarcini (curățenie, spălat pardoseala, gătit etc.). Putem călători rapid oriunde. Ne putem încălzi iarna și răcori vara. Avem posibilitatea de a trăi într-un mediu sănătos, nepoluat și de a prezerva resursele naturale pentru generațiile viitoare. Avem o speranță de viață mai mare decât strămoșii noștri datorită dezvoltării vaccinurilor și antibioticelor, și multor alte descoperiri făcute de-a lungul anilor.

Toate acestea datorită științei!

Știința: prieten sau dușman al drepturilor omului?

După cum am menționat, știința însăși este în mod inerent neutră. Impactul său depinde de modul în care societatea alege să o folosească. Din păcate, de-a lungul istoriei, oamenii au folosit progresele științei și tehnologiei pentru a face și lucruri dăunătoare, iar conflictele și războaiele militare sunt printre primele exemple care ne vin în minte. Alte exemple extreme: războaiele mondiale, proiectul Manhattan și bomba atomică, experimentele mortale ale lui Mengele asupra prizonierilor din lagărele de concentrare, alegerea sexului descendenților, clonarea, manipularea moleculei de ADN și, din păcate, multe altele.

**Potențialul distructiv nu rezidă în știință,
ci în natura noastră interioară!**

Noi, ca societate, suntem cei care dăm curs unor impulsuri distructive interioare și folosim știința într-un mod greșit. **Iată motivul pentru care educația privind drepturile omului și etica este crucială pentru existența noastră.** Efectele negative nu sunt întotdeauna evidente. Sunt însă inevitabile atunci când există conflicte sau ciocniri între drepturile omului.

Aceste conflicte arată totodată că drepturile omului, deși egale și indivizibile, au limitele lor, iar acestea **trebuie analizate de la caz la caz.**

Să ilustrăm câteva exemple:

a) Deși progresul în medicină este permanent o prioritate, acest lucru presupune în cele din urmă testarea umană, moment în care apar dificultăți în obținerea aprobărilor necesare. Gândiți-vă la modul în care dezvoltarea de noi vaccinuri a fost încetinită din cauza problemelor legate de drepturile omului. Sau, la testele asupra oamenilor din Africa: făcute fără consimțământul prealabil (și informat), au putut fi oprite după intervenția forumurilor pentru drepturile omului.

b) Pandemia Covid-19, pe de o parte, a evidențiat un conflict major între știință și știrile false/teoriile conspirației, cu consecințe asupra sănătății colective (precum rata scăzută de vaccinare din unele țări). Pe de altă parte, a atras atenția asupra conflictului dintre dreptul la autonomie individuală și drepturile colective la sănătate și, în cele din urmă, la viață. Pandemia a dus la limitarea unor drepturi, din motive medicale.

c) În ceea ce privește dreptul de a beneficia de progresul științific și aplicațiile acestuia: pe de o parte, asigurăm drepturile la sănătate și educație; pe de altă parte, anumite grupuri sociale sunt afectate de limitările acestor drepturi din cauza lipsei accesibilității. În plus, obligația de a oferi învățământ primar universal și gratuit nu poate fi îndeplinită față de copiii/tinerii care nu au acces la tehnologie, fapt care agravează inegalitățile.

d) În mediul online, dreptul la ștergerea datelor („dreptul de a fi uitat”) poate fi limitat atunci când intră în conflict cu dreptul la libertatea de exprimare sau cu dreptul de a avea acces la informații de interes public.

Potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), majoritatea drepturilor nu sunt nelimitate într-o societate democratică, ci pot fi limitate de: siguranța publică, securitatea națională, interesul economic al țării, sănătatea publică, moralitatea sau drepturile și libertățile altora.

Legătura dintre drepturile omului și tehnologie ocupă un loc special în zilele noastre, în special pentru tineri, deoarece atinge aproape fiecare aspect al vieții noastre de zi cu zi, atât online, cât și offline.

În lumea digitală, ne confruntăm cu provocarea de a ne asigura că „aceleași drepturi pe care le au oamenii offline sunt protejate și online”.

Când vine vorba de libertatea de exprimare, **tehnologia a împuternicit oamenii să-și folosească libertatea** de a „căuta, primi și împărtăși informații și idei de tot felul, indiferent de frontiere, fie oral, în scris sau tipărit, sub formă de artă, sau prin orice alt mijloc la alegerea lor” (art. 19 of ICCPR⁶).

De la folosirea rețelelor sociale până la crearea unei campanii de crowdfunding, oamenii pot acum să partajeze și să utilizeze informații în mai multe moduri. Cu toate acestea, **tehnologia informației poate intra uneori în conflict cu libertatea de exprimare sau cu dreptul la confidențialitate și la protecția datelor cu caracter personal**, de exemplu atunci când o companie sau o instituție folosește algoritmi informatici care procesează informații în moduri care dăunează persoanelor. Una dintre provocările actuale în acest sens este asigurarea faptului că utilizarea algoritmilor respectă criteriile privind drepturile omului (de exemplu, GDPR).⁷

Cum influențează drepturile omului știința?

Drepturile omului nu sunt întotdeauna respectate în interiorul comunității științifice: de ex. discriminarea și integrarea femeilor în cercetarea științifică (vezi cazurile Rosalind Franklin, Mileva Marić, Alice Augusta Ball și multe altele).

Necesitatea protejării drepturilor categoriilor vulnerabile dictează ce cercetări științifice sunt prioritare și unde ar trebui investite cele mai multe fonduri. Exemple:

- a) În domeniul medical se acordă prioritate dezvoltării de tratamente și medicamente.
- b) Accesul limitat la apă potabilă în zonele cu infrastructură și resurse limitate pentru oameni a accelerat inventarea de metode și instrumente prin care apa poate fi filtrată și recirculată.
- c) Datele statistice dezagregate în funcție de sex privind accidentele de circulație au condus la legislația UE care impune ca testele vehiculelor să fie efectuate cu manechine antropomorfe corespunzătoare nu numai corpului masculin, ci și corpului feminin.

Dezvoltarea durabilă a tehnologiei este extrem de importantă pentru un viitor mai bun. Recunoașterea dreptului la un mediu curat, sănătos și sustenabil este un instrument puternic pentru a aborda impactul schimbărilor climatice, poluării, pierderii biodiversității și naturii asupra drepturilor omului.

Cercetarea științifică sau progresele sunt uneori restricționate din cauza preocupărilor legate de drepturile omului. Exemple:

- a) Clonarea (inclusiv clonarea organelor) ridică multe probleme privind drepturile omului, fiind interzisă din acest motiv.
- b) Faptul că femeile nu au avut multă vreme dreptul la educație a îngrădit progresul științific.

Prin cunoașterea pe care o generează, oamenii de știință și cercetătorii sunt chemați să asigure respectarea drepturilor omului. De aceea, aceștia trebuie să fie bine informați cu privire la instrumentele internaționale ale drepturilor omului (legi, reglementări, declarații, convenții).

Pe măsură ce aflăm mai multe despre condiția umană și despre cum anumite lucruri sunt bune sau rele pentru noi, pot apărea noi drepturi ale omului. Pentru că drepturile omului sunt permanent influențate de schimbările dinamice și complexe ale lumii în care trăim.

Știința ca drept al omului

Un lucru adesea trecut cu vederea, sau mai puțin cunoscut de publicul larg, când vine vorba de drepturile omului, este recunoașterea științei ca un drept cultural. Art. 27 din DUDO prevede că „Orice persoană are dreptul de a participa liber la viața culturală a comunității (...) și de a participa la progresul științific și la beneficiile acestuia”.

Prin acest articol, **știința e proclamată ca expresie a creativității umane**, subliniindu-se că, spre deosebire de alte forme de cultură, aceasta **produce și ne oferă beneficii sub formă de cunoaștere aplicată**. Să ne gândim numai la modul în care dezvoltarea ochelarilor a îmbunătățit deficiența de vedere în întreaga lume, protejând astfel dreptul la sănătate!²

Știința înseamnă mai mult decât date și cifre reci, așa cum o percep majoritatea celor neinițiați. Ca parte a culturii, știința reprezintă *efortul concertat al comunității științifice de a folosi creativitatea umană pentru a da sens lumii*.² Dreptul omului la știință include libertatea științifică, iar statelor li se cere „să respecte libertatea indispensabilă cercetării științifice și activității creative”.

„Recunoașterea libertății științifice ca drept al omului oferă științei și oamenilor de știință un statut special în societate. Ei au puterea și responsabilitatea de a face bine pentru umanitate. Aceste beneficii, totuși, se pot materializa numai dacă creativitatea științifică este dezlănțuită și protejată.”²

De ce e combinarea științei cu drepturile omului strategia optimă pentru tineri?

Numeroși tineri au o lipsă de înțelegere sau o înțelegere deficitară a științei, lucru care afectează inclusiv abilitatea lor de a judeca rațional și sănătos. Drept urmare, ei sunt vulnerabili la dezinformare și manipulare, ceea ce afectează într-o ultimă instanță capacitatea lor de fi cetățeni autonomi, echilibrați și bine informați.

Mai mult decât atât, separarea științei de educația pentru drepturile omului amplifică problema. Educația științifică tradițională tinde să se concentreze pe concepte abstracte, provocând confuzie și dezinteres în rândul elevilor. Prin integrarea ambelor discipline în educația non-formală, le putem arăta tinerilor modul în care știința le influențează viața de zi cu zi în mod direct. Această abordare favorizează o înțelegere mai profundă a ambelor subiecte și încurajează aplicațiile practice.

Combinarea științei cu educația pentru drepturile omului este esențială pentru cultivarea unei societăți echilibrate și informate.

Alfabetizarea științifică promovează gândirea critică și inovația, în timp ce înțelegerea drepturilor omului încurajează empatia, înțelegerea reciprocă și justiția socială. Prin integrarea științei și a educației pentru drepturile omului, dăm tinerilor puterea să devină cetățeni activi care își înțeleg drepturile și responsabilitățile. Acest lucru nu numai că le îmbunătățește dezvoltarea personală, dar contribuie și la crearea unei societăți europene democratice, incluzive și durabile.

Cu toate acestea, **este esențial să menținem o perspectivă echilibrată.** Deși recunoaștem potențialul științei pentru progres, trebuie să recunoaștem și potențialul său de a fi utilizată abuziv. Tinerii trebuie educați cu privire la responsabilitatea lor, la nivel individual, cât și social, de a promova transparența în practicile științifice și de a se asigura că descoperirile științifice servesc binelui umanității.

În calitate de lucrători de tineret, e responsabilitatea noastră să îndrumăm tinerii oferindu-le cunoștințe și formându-le abilitățile de care au nevoie pentru a face față complexităților lumii moderne și pentru a contribui la o societate mai bună.

Beneficii și oportunități pentru tineri

Învățând despre impactul pe care știința îl are asupra drepturilor omului, **tinerii pot fi inspirați** să se implice în comunitățile lor și să identifice **modul în care își pot folosi propriile abilități pentru a aduce schimbări pozitive**. Prin urmare, educația intersecțională dintre știință și drepturile omului va contribui la formarea unor tineri cetățeni informați, cu gândire critică și implicați activ în promovarea drepturilor omului și combaterea inegalității sub toate formele ei. Pe pagina următoare, puteți citi despre **mai multe beneficii și oportunități pentru tineri**.

Crește responsabilitatea și participarea tinerilor

Le sporește nivelul de responsabilitate și de participare activă la viața comunitară și politică.

Stimulează interesul pentru carierele științifice

Crește interesul tinerilor de a urma o carieră în domeniul științei.

Îmbunătățește cunoașterea științifică

Îmbunătățește înțelegerea științei și oferă o mai bună cunoaștere a aplicațiilor practice, ajutându-i să devină mai competitivi și mai eficienți în performanțele școlare sau academice.

Extinde înțelegerea cercetărilor științifice

Îmbunătățește înțelegerea beneficiilor cercetării științifice atât pentru dezvoltarea comunității pe termen lung, cât și pentru dezvoltarea gândirii critice.

Promovează scepticismul și vigilența

Consolidează o atitudine sceptică față de afirmațiile nefondate și sporește gradul de conștientizare a știrilor false, a pseudoștiinței și a dezinformării în mass-media și în spațiul public.

Corelează în mintea lor știința cu drepturile omului

Prezentarea științei în contextul drepturilor omului trezește interesul pentru domeniile STEM ca modalități de abordare a provocărilor societale (cum ar fi sărăcia, inechitatea socială, schimbările climatice, conflictele și lipsa resurselor), formând o generație de oameni de știință cu spirit civic.

Facilitează o examinare critică

Oferă tinerilor oportunități de a se implica în autoexaminare critică și analiză societală prin discuții pe teme de interes public.

Încurajează creativitatea

Stimulează creativitatea, permițându-le să se simtă încrezători în descoperirea abilităților lor științifice/tehnice, învățând să inoveze.

Dezvoltă gândirea critică

Îmbunătățește gândirea critică și capacitatea de autoguvernare în cunoștință de cauză.

Stimulează încrederea în sine

Îmbunătățește încrederea în capacitatea fiecăruia de a face lumea un loc mai bun.

Exemplificări de integrare a științei și drepturilor omului

În calitate de lucrători de tineret, **puteți folosi ca punct de plecare principalele domenii științifice** studiate în școală, cele mai familiare tinerilor (matematică, biologie, fizică, chimie etc).

- Enumerați alte științe care au legătură cu fiecare domeniu principal de mai sus (tinerilor li se poate cere să facă asta ca exercițiu).
- Arătați ce discipline sociale/umaniste sunt conectate cu fiecare domeniu științific și cum anume.
- Scoateți în evidență modul în care drepturile omului s-au dezvoltat din interconectarea acelor domenii.
- Acolo unde este posibil, inițiați discuții despre industriile științifice prezente în aria geografică a tinerilor, și creați câteva activități pe baza acestora pentru a facilita conectarea și înțelegerea tinerilor, dar și pentru a-i motiva să urmeze astfel de cariere. De exemplu, dacă zona este cunoscută pentru exploatarea resurselor de petrol/gaz, oferiți exemple legate de aceasta.

Având în vedere nevoia de a corela dezvoltarea drepturilor omului cu nivelul corespunzător de cunoaștere al societății contemporane, ca lucrători de tineret, **este esențial să folosiți instrumente și mesaje simple** pentru a putea ajunge la o gamă largă de tineri.

- Utilizați diferite metode și platforme pentru a-i implica în mod eficient: evenimente fizice și online, activități non-formale precum ateliere, cluburi și dezbateri, formate interactive precum jocul de rol, jocurile, dialogul socratic. Prin adoptarea unor abordări diverse, vă puteți asigura că mesajul dvs. rezonază cu tinerii și stimulează implicarea lor reală.

În continuare, vă vom arăta cum pot fi corelate anumite domenii științifice cu probleme-cheie legate de drepturile omului.

Activitățile despre biologie pot ajuta tinerii să înțeleagă mai bine importanța biologiei în societate, de exemplu privind **calitatea vieții și sănătatea prin medicină**, dar și importanța biologiei pentru **protecția ecosistemelor Pământului** prin ecologie. În corelație cu sănătatea, puteți implica tinerii în discuții despre:

- ◆ invențiile vaccinurilor și antibioticelor;
- ◆ importanța înțelegerii bacteriilor vs. virușilor;
- ◆ prevenirea bolilor;
- ◆ eliminarea stigmatizării privind accesul adolescenților la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă.

Activitățile despre chimie se pot concentra pe înțelegerea rolului chimiei în asistența medicală din industria farmaceutică (fabricarea, proiectarea tratamentelor și medicamentelor, a materialelor chirurgicale etc.), în producerea de alimente sigure, apă curată, săpunuri și detergenți antibacterieni, instrumente pentru a detecta mai devreme bolile și pentru a le trata, și modul cum acestea contribuie la **sănătatea populației**.

Activitățile despre matematică: În legătură cu statistica, aceasta poate fi corelată cu **dreptul de participare politică și la luarea deciziilor publice**, sau cu **dreptul a avea acces la informații de interes public** protejate prin transparența politicilor publice.

Sau, poate fi legat de **dreptul la muncă și drepturile de protecție socială pe piața muncii** (*salariu egal pentru aceeași muncă sau muncă de valoare egală*).

- ◆ Cereți tinerilor să analizeze distribuția salariilor din diferite țări/regiuni ale țării lor și să creeze o comparație simplă (folosind diagrame, grafice etc). Această activitate presupune lucru în grup, utilizarea computerelor și a internetului (eventual și AI), matematică simplă (organizarea datelor) și înțelegerea situațiilor lor economice.

La final, în calitate de lucrători de tineret, puteți iniția o discuție în grup în jurul temei date, și puteți aborda subiectul dintr-o perspectivă socială și a drepturilor omului.

Tehnologia informației:

Puteți face o corelație cu **dreptul la respectarea vieții private**, din perspectiva utilizării tehnologiei și inteligenței artificiale (algoritmi).

Subiecte de discuție sau dezbateri:

- ♦ IA care protejează securitatea tinerilor și îi ajută să se bucure de drepturile lor fundamentale (efect pozitiv) vs. riscuri, utilizarea IA în scopuri malițioase (efect negativ);

- ♦ Utilizarea IA pentru reducerea decalajelor în luarea deciziilor (efect pozitiv) vs. potențialul de consolidare a prejudecăților în luarea deciziilor (efect negativ)

În plus, puteți corela cu **dreptul de acces la informație** și **dreptul la libertatea de exprimare**: tehnologie în favoarea grupurilor vulnerabile (efect pozitiv) vs. diseminarea discursului instigator la ură (efect negativ)

- ♦ Cereți tinerilor să facă o listă cu beneficiile și dezavantajele utilizării IA în viața lor de zi cu zi.

- ♦ Discutați despre măsurile de autoprotecție online pe care le iau tinerii și ce criterii folosesc pentru a identifica potențialii agresori online.

De asemenea, activitățile despre științe trebuie să-i ajute pe tineri să-și dezvolte capacitatea de a evalua critic și de a distinge afirmațiile bazate pe informații științifice de cele bazate pe informații neștiințifice.

Analiza critică a problemelor nu trebuie să se limiteze la critica sursei și să lase astfel pe dinafară examinarea chestiunilor științifice neconstestate.⁹

Adică, atunci când îi învățăm pe tineri cum să analizeze critic informațiile (de ex. știrile false), abordarea noastră trebuie să se concentreze și pe dezvoltarea capacității lor de a înțelege și identifica pe cont propriu ceea ce este adevărat din punct de vedere științific și ceea ce este fals din punct de vedere științific. Astfel, chiar dacă se întâmplă să omită că sursa e greșită sau manipulatoră, ei ar trebui să poată identifica falsitatea conținutului în mod independent.

Dileme etice

Drepturile omului și etica sunt împletite și nu pot fi îndeplinite una fără cealaltă. Spre deosebire de știință care ne arată realitatea obiectivă căutând relații cauzale între obiecte sau fenomene naturale, indiferent de aspirațiile noastre, etica ne învață ce este permis, interzis sau impus în acțiunile noastre din perspectiva valorilor morale.

Considerațiile etice și aplicarea principiilor drepturilor omului sunt fundamentale în ghidarea practicii științifice. Acest lucru subliniază nu numai importanța progresului cunoașterii științifice, ci și importanța asigurării că aceasta este folosită în mod etic și pentru binele umanității.

Valorile morale reprezintă temelia în luarea deciziilor etice: încrederea, respectul, responsabilitatea, corectitudinea, grija, bunătatea, buna cetățenie.

Această abordare poate încuraja tinerii să se gândească la **dimensiunea etică a tehnologiei și științei** și la anumite practici care au un impact negativ/pozitiv asupra drepturilor fundamentale.

Exemple: testarea medicală efectuată în trecut asupra grupurilor persecutate sau vulnerabile, cenzura internetului sau accesul restricționat la conținutul online în unele țări, utilizarea IA pentru a suprima revoltele democratice, supravegherea care încalcă dreptul la viață privată etc.

Sugestie!

Discutați cu tinerii despre părerile lor privind etica, oferindu-le scenarii ipotetice și întrebându-i care ar fi cea mai etică decizie pentru a soluționa respectivele probleme.

Amplificarea vocilor și creșterea gradului de conștientizare privind drepturile omului

Drepturile omului nu se dobândesc odată pentru totdeauna, fapt demonstrat de-a lungul istoriei, ci ele sunt **rezultatul unui efort permanent, care nu se încheie**. Schimbările societale au avut un impact profund asupra dezvoltării drepturilor omului. Progresele tehnologice, evenimentele-cheie, evoluția normelor sociale și a contextelor politice, toate și-au lăsat amprenta asupra modului în care au evoluat principiile drepturilor omului. Așadar, trebuie să ne unim forțele și vocile pentru a ne asigura că toate guvernele respectă drepturile omului!

Mișcările sociale și activismul au jucat un rol crucial în promovarea progresului în domeniul drepturilor omului. Aceste mișcări, adesea conduse de persoane și comunități dedicate, au contestat normele stabilite, au sensibilizat și au luptat pentru recunoașterea și protecția diferitelor drepturi ale omului. **Aceste mișcări sociale demonstrează puterea acțiunii colective și a activismului la firul ierbii în modelarea dezvoltării drepturilor omului, în impulsionarea schimbării și în extinderea drepturilor și libertăților recunoscute și protejate la nivel global.** În continuare puteți citi despre unele dintre ele.

**„Nu te îndoii niciodată
că un grup mic de oameni
care gândesc și sunt dedicați
pot schimba lumea.
Adevărul e că e singurul
lucru care a salvat lumea
până acum.”**

Margaret Mead

Exemple de activism civic și mișcări sociale:

- **Mișcarea aboliționistă** - A pus capăt comerțului transatlantic cu sclavi și a desființat sclavia, jucând un rol vital în stabilirea principiului că toate ființele umane au dreptul la libertate și egalitate, indiferent de rasă sau origine.
- **Mișcarea sufragetelor** - Lupta pentru dreptul femeilor de a vota și de a participa la viața politică a marcat o piatră de hotar semnificativă în dezvoltarea drepturilor omului, deoarece a contestat normele tradiționale de gen și a condus la progrese importante în egalitatea de gen.
- **Mișcarea pentru drepturile civile** - Campania pentru egalitatea rasială și încetarea segregării din Statele Unite a adus problema discriminării rasiale în prim-planul dezbaterilor globale privind drepturile omului, conducând astfel la importante progrese în protecția și promovarea egalității rasiale în întreaga lume.
- **Mișcarea MeToo** - o mișcare socială și campanie de conștientizare împotriva abuzului sexual, hărțuirii sexuale și culturii violului, în care oamenii

(în special femeile) vorbesc public despre experiențele lor de abuz sexual sau hărțuire sexuală. Hashtag-ul #MeToo a fost folosit din 2017 ca o modalitate de a atrage atenția asupra amplorii problemei.

- **Fridays For Future „Vineri pentru viitor”** - o mișcare condusă și organizată de tineri care a început în 2018, după ce Greta Thunberg, în vârstă de 15 ani, și alți tineri activiști au stat în fața parlamentului suedez în fiecare zi de școală timp de trei săptămâni, pentru a protesta împotriva lipsei de acțiune privind schimbările climatice.

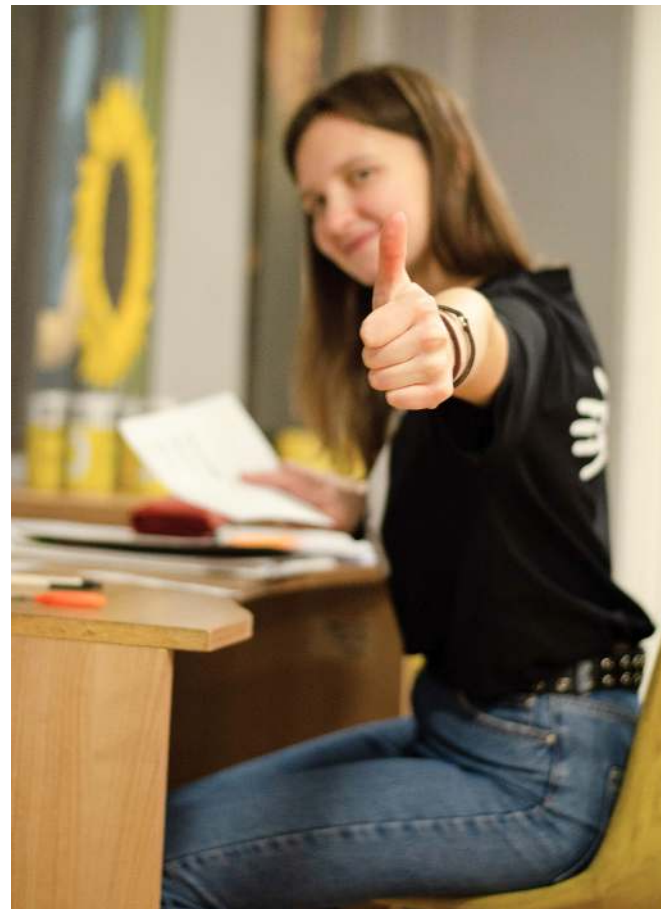

Sugestie! Implicați tinerii, întrebându-i ce mișcări sociale cunosc, dacă au participat vreodată la marșuri sau proteste sociale, dacă au ceva de criticat sau de protestat cu privire la situații ce ar putea deveni obiectul unei inițiative publice.

CAPITOLUL 4. Integrarea comunicării științifice și advocacy

lăță sugestiile noastre pentru **strategii eficiente de comunicare științifică**:

- Folosiți diseminarea științei ca instrument pentru a crește gradul de conștientizare a cetățenilor cu privire la modul în care problemele științifice pot fi legate de problemele sociale și politice. Vezi inițiative de știință cetățenească (*citizen science*).
- Concentrați-vă pe probleme reale ale comunității dvs. care pot fi rezolvate cu ajutorul științei. Întrebați tinerii la ce soluții se pot gândi sau invitați un om de știință să poarte o discuție cu ei pe tema respectivă.
- Folosiți tehnologia pentru a ajunge la locuri îndepărtate sau izolate ale lumii. Este un mijloc de comunicare foarte puternic pentru advocacy, comunicarea științei, dezbateri politice sau litigii.
- Implicați oameni de știință, ingineri și profesioniști din domeniul sănătății în discuții cu tinerii privind problemele legate de drepturile omului, în special acele probleme care sunt de interes direct pentru oamenii de știință.
- Puneți practicienii drepturilor omului în contact cu membrii comunității științifice și facilitați-le accesul la informațiile și cunoștințele științifice.

Educația pentru drepturile omului trebuie să aibă ca finalitate **sprijinirea tinerilor pentru realizarea nevoii de schimbare a atitudinii lor**. Prin urmare, rolul dvs. în calitate de lucrători de tineret, este să împuterniciți tinerii dedicați să întreprindă următoarele acțiuni:

- Presarea guvernului și autorităților publice să ia măsurile necesare pentru a-și îndeplini angajamentele față de drepturile omului;
- Implicarea activă în dezvoltarea cadrului legislativ, local și național, pentru a asigura protecția drepturilor omului;
- Acționarea pentru a se asigura că autoritățile și liderii politici iau decizii bazate pe știință. Tinerii trebuie să ajungă la viitorii potențiali lideri din comunitățile lor, și să-i facă să realizeze și să înțeleagă legătura dintre știință și drepturile omului și impactul pe care îl poate avea asupra membrilor comunității.
- Asigurarea faptului că drepturile omului se află în centrul politicilor publice ori de câte ori acestea privesc domenii ale științei (tehnologie, construcția de locuințe, supraveghere publică, producție de

energie, schimbări climatice, acces la apă dulce, arme biologice, defrișare, sănătate publică, dezvoltare durabilă etc.)

Politicile bazate pe drepturile omului trebuie să ia în considerare nu numai factori economici, ci și sociali, științifici și educaționali. Abordările bazate pe drepturile omului nu trebuie folosite doar ca *aspect moral fantezist* al politicilor sau inovațiilor științifice/tehnologice. **Ele pot forma însăși inima unui viitor mai bun și mai durabil.**

CAPITOLUL 5. Colaborarea cu factorii interesați și cu partenerii

În calitate de lucrători de tineret, încercați să construiți parteneriate cu instituțiile și organizațiile științifice și pentru drepturile omului. Iată sugestiile noastre:

- Organizați vizite la muzee locale, centre de cercetare, instituții de învățământ, companii private și alte entități legate de știință și drepturile omului;
- Invitați oameni de știință, experți în drepturile omului sau activiști să vorbească cu tinerii;
- Organizați conferințe sau prezentări publice unde puteți invita oameni de știință, experți în drepturile omului sau activiști.
- Creați grupuri civice locale incluzând oameni de știință. Acest lucru îi va ajuta pe tineri să învețe cum să pună întrebări la fel ca oamenii de știință, să se angajeze în rezolvarea problemelor și să creeze împreună soluții pentru problemele reale ale comunității lor.
- Implicați instituțiile publice ca parteneri sau colaboratori în proiectele dvs. (biblioteci publice, școli, universități publice, autorități locale);
- Organizați vizite cu tinerii la instituțiile autorităților locale sau invitați reprezentanți ai autorităților publice la discuții cu tinerii asupra problemelor care afectează comunitatea.

CAPITOLUL 6. Evaluarea rezultatelor și analiza de impact

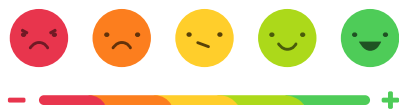
Evaluarea rezultatelor și analiza de impact nu sunt cel mai fascinant subiect, dar este absolut esențial. Acest capitol vă va ghida în acest proces, într-o manieră simplă și directă.

Obiectivele evaluării: stabilirea unor obiective clare

În primul rând, de ce evaluăm? Trebuie să stabilim dacă abordarea noastră integrată a științei și educației pentru drepturile omului atinge obiectivul stabilit. Participanții absorb cunoștințele științifice? Înțeleg ei principiile drepturilor omului? Observăm vreo schimbare în atitudini sau comportamente? Acestea sunt punctele de referință pe care le căutăm, urmărind să înțelegem impactul real al eforturilor noastre.

Selectarea metodelor de evaluare: Alege cu grijă!

În ceea ce privește metodele, există nenumărate opțiuni – sondaje, interviuri, observații, etc. Alegeți-le pe cele care se potrivesc cel mai bine activităților și publicului dvs. Fiți practici și eficienți.

Colectarea și analiza datelor: culegerea de informații și înțelegerea cifrelor

Aceasta înseamnă să puneți întrebări, să faceți interviuri și să fiți mereu atenți la mersul lucrurilor. Dar nu uitați să respectați intimitatea și drepturile oamenilor la fiecare pas. Odată datele strânse, e timpul să le analizați. Căutați tendințe, tipare, orice ar putea pune în lumină impactul activităților dvs. de învățare. Nu vă zgârciți nici cu analiza cantitativă, nici cu analiza calitativă.

Monitorizarea progresului: Rămâi pe drumul cel bun!

Nu așteptați până la sfârșit pentru a vedea cum merg lucrurile. Urmăriți progresul pe tot parcursul activităților. Dacă ceva nu funcționează, fiți gata să schimbați. Flexibilitatea este cheia.

Raportare și comunicare: partajarea rezultatelor

Acum este timpul să împărtășiți realizările dvs. Alcătuiți un raport clar și concis și răspândiți cuvântul. Dați de veste tuturor despre munca dvs. și despre diferența pe care o faceți.

Reflecție și învățare: îmbunătățire continuă

Acordați-vă un moment pentru a reflecta asupra procesului de evaluare. Ce a funcționat? Ce nu a funcționat? Folosiți ceea ce ați învățat pentru a vă îmbunătăți activitățile data viitoare. Totul este despre a deveni mai bun.

Considerații etice: A face lucrurile corect

Acționați întotdeauna etic! Obțineți consimțământul participanților, protejați confidențialitatea și minimizați daunele. Suntem aici pentru a avea un impact pozitiv, așa că haideți să o facem în modul corect.

Sustenabilitate și impact pe termen lung: Privire în perspectivă

În cele din urmă, gândiți-vă la imaginea de ansamblu. Cum puteți folosi rezultatele evaluării pentru a avea un impact de durată? Evaluați nu doar de dragul evaluării, ci pentru a înțelege adevăratul impact al eforturilor dvs. și pentru a vă asigura că acestea au un efect de durată asupra tinerilor.

Asta a fost tot privind evaluarea. Acum, mergeți și arătați lumii impactul incredibil al activităților dvs. despre știință și drepturile omului!

În acest capitol, explorăm o serie de **studii de caz și povești inspiraționale** care evidențiază aplicațiile practice și impactul transformativ al combinării științei cu drepturile omului în lucrul cu tinerii. Am inclus sfaturi valoroase de la lucrătorii de tineret care au participat la cursul nostru de formare, și care ulterior au desfășurat activități de învățare locale pentru tinerii din comunitățile lor.

Fiecare poveste a fost selectată cu grijă pentru a evidenția provocările întâmpinate și victoriile obținute de lucrătorii de tineret din diferite țări. Aceste povești servesc nu doar ca unelte educaționale, ci și ca motivație, demonstrând puterea gândirii creative și a considerațiilor etice în promovarea schimbării sociale.

Prin exemple din lumea reală, **acest capitol își propune să vă inspire** pe voi, lucrătorii de tineret și educatorii, și să vă ofere exemple concrete despre cum pot fi interconectate știința și drepturile omului pentru a crea schimbări pozitive și de impact în comunități. Pe măsură ce explorați aceste povești, vă invităm să vă lăsați inspirați și să adunați informații care pot fi aplicate în propriile voastre demersuri de a împuternici tinerii și de a construi o lume mai echitabilă.

Poveste inspirațională: Crearea unei punți între știință și drepturile omului pentru tinerii rromi

Informații generale:

Lucrător de tineret: Venellin Stoychev

Data și locație: Ianuarie 2024, Kyustendil (Bulgaria)

Participanți: 18-26 ani, voluntari în cadrul unui ONG care lucrează cu tineri de etnie rromă din diferite comunități

În ianuarie 2024, Vennelin a organizat o sesiune de învățare de două zile, concentrată pe integrarea științei și drepturilor omului. Participanții, tineri voluntari rromi din cadrul organizației LARGO, au considerat inițial că subiectele erau abstracte și departe de interesele lor. Pentru a contracara acest lucru, lucrătorul de tineret a folosit exemple practice și jocuri interactive, care au captivat treptat interesul și au facilitat discuții dinamice, în special despre aplicațiile viitoare ale științei în abordarea problemelor sociale. Acest lucru a fost util pentru a-i face pe participanți să înțeleagă modul în care subiectul se raportează la problemele cu care se confruntă ei în prezent sau cu care s-ar putea confrunta în viitor: calitatea asistenței medicale, accesul la educație, violența în comunitățile locale, distribuția de droguri, traficul de persoane etc.

Sesiunea de învățare a transformat cu succes scepticismul inițial în participare entuziastă, ilustrând puterea de a face știința și drepturile omului tangibile și relevante în viața tinerilor. Venellin intenționează să continue aceste sesiuni de impact, explorând în continuare intersecțiile concete dintre știință și drepturile omului.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Facilitați conexiunile inițiale:** Începeți cu activități de spart gheața care încurajează introducerea personală a fiecărui participant. De exemplu, creați echipe de câte doi membri și apoi cereți fiecărui participant să-și prezinte partenerul/a în grupul mare. Acest lucru nu numai că sparge gheața, dar construiește și legături inițiale între participanți.
- **Includeți activități kinestezice:** Utilizați jocuri bazate pe mișcare pentru a menține nivelul de energie ridicat și pentru a îmbunătăți concentrarea. În a doua sesiune, puteți cere participanților să imite mișcările prezentatorului, ceea ce va îmbunătăți starea de spirit și va crește atenția.
- **Îmbunătățiți abilitățile de comunicare:** Organizați jocuri axate pe comunicare, precum „telefonul fără fir”, în care participanții șoptesc un mesaj de-a lungul unui șir, demonstrând cât de ușor pot fi distorsionate informațiile și subliniind importanța comunicării clare.
- **Faceți conexiuni cu activitățile zilnice:** Asigurați-vă că toate activitățile sunt legate de realitățile de zi cu zi ale participanților. Această relevanță ajută la transformarea conceptelor abstracte precum știința și drepturile omului în discuții tangibile și semnificative.
- **Păstrați conținutul relevant:** Adaptați conținutul pentru a se adresa direct intereselor și nevoilor participanților. Evitați temele ample, generice, cu care ei ar putea să nu rezoneze, concentrându-vă în schimb pe probleme specifice care le afectează direct viața.

Poveste inspirațională: Folosirea teatrului pentru învățare creativă

Informații generale:

Lucrător de tineret: Daniela - Adriana Tanasă

Data și locație: Februarie 2024, Casa de cultură a studenților, Iași (România)

Participanți: 16-20 ani, tineri din medii diverse, inclusiv din categorii dezavantajate

Adriana a creat o sesiune de învățare captivantă, care a reunit teatrul și educația. Ea a adus împreună 15 tineri pentru o explorare interactivă a științei și a drepturilor omului de-a lungul veacurilor.

Piesa centrală a sesiunii a fost „*Provocarea trecutului*”, în care participanții au cercetat și apoi au pus în scenă experiențele diferite ale bărbaților și femeilor din istoria științei. Scriind și interpretând piese de teatru scurte, tinerii au portretizat în mod viu provocările și realizările istorice, făcând trecutul relatabil și ușor de perceput.

Elevii s-au implicat pe deplin atât în discuție, cât și în punerea în scenă, deoarece sesiunea Adrianei a fost mai mult decât educațională; a fost o experiență transformatoare care i-a încurajat să gândească critic și creativ despre lumea din jurul lor. Ea plănuiește să continue să folosească acest amestec eficient de teatru și educație pentru a inspira și alte minți tinere.

Descrierea exercițiului „Provocarea trecutului”:

- **Obiectiv:** Elevii explorează rolurile de gen în istoria științei prin crearea și interpretarea unei piese de teatru.
- **Configurare:** Împărțiți participanții în echipe mixte. Atribuiți fiecărei echipe sarcina de a cerceta drumul femeilor și bărbaților în istoria științei, concentrându-se pe diferențe și repere.
- **Execuție:** Echipele petrec 10 minute cercetând, 5 minute scriind scenariile și alte 5 minute pregătind scena și recuzita. Fiecare echipă își execută apoi piesa timp de 5 minute. *(timpul poate fi ajustat în funcție de grup și program)*
- **Discuție:** După punerea în scenă a tuturor pieselor, organizați o sesiune de debriefing pentru a discuta piesele, procesul de cercetare și cunoștințele dobândite. Încheiați exercițiul cerându-le să tragă concluzii și, de asemenea, să ofere feedback.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Creativitate în educație:** Folosiți metode creative, precum teatrul, pentru a face subiectele captivante. Această abordare ajută participanții să se conecteze emoțional cu materialul, favorizând înțelegerea mai profundă și reținerea informațiilor.
- **Flexibilitate:** Fiți adaptabili în planificare. Când vă confrunțați cu provocări, logistice sau tehnice, planurile de rezervă și abilitatea de a reacționa rapid va menține activitatea pe drumul cel bun.
- **Implicare prin feedback:** Implicați participanții în mod regulat cerându-le feedback. Înțelegerea experiențelor lor vă poate ghida spre îmbunătățiri în proiectarea și execuția activităților.

Poveste inspirațională: Folosirea științei pentru a promova drepturile copilului

Informații generale:

Lucrător de tineret: Antoine Farrugia

Data și locație: Martie 2024, Casa Sf. Filip, Senglea (Malta)

Participanți: 14-29 ani din diferite comunități și medii vulnerabile

Antoine a organizat o sesiune de învățare transformatoare, adresată în principal tinerilor din medii vulnerabile. Scopul a fost demistificarea științei și drepturilor omului, cu accent pe drepturile copilului, făcând aceste concepte accesibile și relevante. Antoine a folosit o varietate de tehnici interactive pentru a implica participanții în mod activ, inclusiv activități de cercetare pe telefonul mobil. O inițiativă remarcabilă a fost utilizarea realității virtuale (VR) pentru a expune participanții la probleme legate de drepturile omului din Africa, combinând tehnologia cu dezvoltarea empatiei. Un alt instrument eficient a fost o activitate practică de iluminat, care nu numai că a format unele abilități tehnice, ci a și menținut participanții implicați și interesați.

Lucrătorul de tineret a întâmpinat unele provocări, cum ar fi obținerea consimțământului părinților/tutorilor pentru tinerii participanți care erau fie refugiați, fie lipsiți de îngrijirea părintească, dar a reușit să le depășească prin valorificarea acordurilor existente de la centrul de tineret pe care îl frecventau tinerii respectivi, asigurându-se că niciun tânăr interesat nu a fost exclus din cauza obstacolelor birocratice. La final a primit feedback pozitiv de la participanți, în special pentru interactivitate și utilizarea tehnologiei.

Aceste activități de învățare din Senglea au exemplificat felul în care abordările educaționale inovatoare pot împuternici tinerii în mod real, transformând concepte abstracte în instrumente pentru advocacy și schimbare. Această poveste servește drept model inspirațional pentru lucrătorii de tineret la nivel global. Motivată de succes, Antoine planuește să continue și să extindă aceste sesiuni, întărind puntea dintre știință și educația pentru drepturile omului.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Utilizați tehnologia pentru a implica tinerii:** Folosiți tehnologia cu care tinerii sunt familiarizați. De exemplu, includeți activități care pot fi efectuate cu telefonul mobil pentru a le menține interesul și a încuraja participarea activă (*Mentimeter, Kahoot, căutare de informații pe internet etc.*). Realitatea virtuală (VR) poate fi, de asemenea, un instrument puternic pentru a crea experiențe de învățare captivante.
- **Învățare interactivă:** Renunțați la prelegerile lungi, în special pentru publicul cu atenție de scurtă durată sau pentru cei care au avut experiențe negative cu educația formală. Folosiți o combinație de discuții scurte și activități interactive, precum discuții de grup, exerciții practice sau sarcini bazate pe tehnologie, pentru a menține energia ridicată și participării implicați.
- **Utilizați demonstrații simple și practice:** Faceți demonstrații simple, dar eficiente, precum o configurație de iluminare practică, pentru a explica principiile științifice. Aceste activități nu numai că explică idei complexe într-un mod ușor de înțeles, dar adaugă și un element de distracție, creând o atmosferă de bună-dispoziție care îmbunătățește învățarea.
- **Gestionați provocările birocratice cu sensibilitate:** Fiți flexibili și creativi în a face față obstacolelor birocratice sau administrative, cum ar fi obținerea consimțământului părinților/tutorilor. Strategia lui Antoine de folosire a consimțământurilor preexistente pentru activitățile din centrul de tineret este un exemplu de simplificare a proceselor, pentru a se asigura că niciun participant nu este lăsat înafară din cauza unor aspecte logistice.

Studiu de caz la o școală din Yambol, Bulgaria

Informații generale:

Lucrător de tineret: Desislava Kalinova-Zueva

Data și locație: Februarie 2024, Yambol (Bulgaria)

Participanți: 14-16 ani

Lucrătorul de tineret a adaptat o sesiune de învățare de două zile pentru un grup de adolescenți, legând știința și drepturile omului prin metode interactive de învățare. Sesiunile au inclus o combinație de activități, precum prezentări interactive, vizionare de videoclipuri și ateliere pe care participanții le-au considerat extrem de valoroase.

Un punct culminant a constiuit prezentarea interactivă la observatorul astronomic local, unde participanții au discutat despre implicațiile viitoare pe care proiectele științifice le pot avea asupra drepturilor omului.

Strategii folosite cu succes:

Spărgătoare de gheață interactive: Prima sesiune a început cu o activitate captivantă în care participanții au ghicit semnificația drepturilor absolute și au discutat despre impactul invențiilor științifice asupra societății și drepturilor omului.

Exprimare creativă: În a doua sesiune, ei și-au exprimat identitatea scriindu-și numele pe hârtie colorată și desenând trei simboluri personale (dintre care unul a fost un dispozitiv folosit frecvent de ei) și creând un poster tematic.

Activitatea Arborele Vieții: Fiecare participant și-a scris numele pe o inimă și l-a plasat pe un „Arbore al Vieții”, stimulând un sentiment de comunitate și apartenență.

Suvenir educațional: Participanții au primit câte o alarmă personală portabilă tip breloc chei, pe care l-au apreciat ca un suvenir semnificativ și util.

Concluzie:

Activitățile de învățare au fost bine primite, fără obstacole semnificative. Integrarea cu succes a sarcinilor practice și metodelor interactive a determinat-o pe Dessie să planifice sesiunile viitoare. Având în vedere feedback-ul pozitiv și entuziasmul vizibil din partea participanților, există o nevoie clară de educație continuă cu privire la intersecția științei și drepturilor omului.

Abordarea lucrătorului pentru tineret de a îmbina educația științifică cu principiile drepturilor omului nu numai că a educat, ci i-a și inspirat pe tinerii din Yambol. Metoda ei de a folosi elemente creative și interactive pentru a îmbunătăți învățarea s-a dovedit eficientă, cu planuri de a replica și extinde aceste strategii de succes în ateliere viitoare.

Studiu de caz: Încurajarea dialogului privind știința și drepturile omului

Informații generale:

Lucrător de tineret: Bogdan-Andrei Lungu

Data & locație: Martie 2024, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Cluj-Napoca (România)

Participanți: 18-26 ani, membri ai minorităților etnice rroma, ungară, turcă și musulmană.

Repere ale sesiunii: Sesiunea de învățare a fost structurată ca un dialog deschis, permițând participanților să-și împărtășească perspectivele și experiențele în mod liber. Discuțiile au vizat validitatea științifică, metoda științifică și relația lor cu drepturile omului. Un moment remarcabil a fost un joc de rol în care participanții au interpretat scenarii care descriu provocările cu care s-au confruntat femeile în știință în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. Această activitate, împreună cu discuțiile despre Declarația Universală a Drepturilor Omului, i-au implicat profund pe tineri, stârnind dezbateri aprinse și schimburi valoroase de idei.

Provocări și soluții: Succesul acestor activități a subliniat valoarea combinării discuțiilor educaționale cu metode interactive și participative pentru a explora subiecte complexe.

Planuri de viitor: Încurajat de feedback-ul pozitiv și de profunzimea discuțiilor, lucrătorul de tineret intenționează să organizeze mai multe sesiuni pe această temă. Doi participanți și-au exprimat interesul de a colabora la proiecte viitoare, extinzând eventual aceste discuții la alte comunități. De asemenea, sunt în curs de desfășurare inițiative de adaptare a acestui model pentru activități de învățare în alte orașe, precum Rădăuți, cu scopul de a promova știința și conștientizarea drepturilor omului în rândul tinerilor.

Exemplu de atelier: Jonglarea de idei și opinii

Obiectiv: Crearea unui dialog dinamic în care participanții își pot exprima liber reacțiile inițiale și interpretările la diferite subiecte legate de știință și drepturile omului.

Structura:

1. **Introducere:** Lucrătorul de tineret introduce un concept sau o declarație care provoacă gânduri diverse legate de tema sesiunii.
2. **Reacții inițiale:** Participanții sunt invitați să-și împărtășească primele impresii și conexiunile personale sau profesionale cu subiectul.
3. **Discuție ghidată:** Lucrătorul de tineret încurajează o discuție la masa rotundă, asigurându-se că fiecare participant are posibilitatea de a contribui. Discuția este menținută echilibrată prin ghidarea cu blândețe a conversației și asigurarea că toate vocile sunt auzite fără a domina discursul.

💡 Sugestii de execuție:

- **Încurajați deschiderea:** Creați un mediu primitor și empstic, care respectă toate punctele de vedere. Încurajați participanții să vorbească deschis, fără teama de judecată celorlalți.
- **Facilitați în mod echitabil:** Gestionați în mod activ discuția pentru a vă asigura că participanții mai retrași au posibilitatea de a vorbi și că participanții mai vocali nu domină conversația.
- **Conectați-vă la experiența personală:** Încurajați participanții să vorbească despre experiențele lor personale sau academice legate de subiect. Acest lucru poate îmbogăți dialogul și poate face conceptele abstracte mai tangibile.

Beneficii: Această abordare nu doar că sparge gheața în rândul participanților, dar le și crește interesul față de subiect, conectându-l la viața și studiile lor. De asemenea, încurajează un sentiment de apartenență la grup și încurajează învățarea împreună, ceea ce poate duce la discuții mai profunde și de impact.

Studiu de caz: O explorare a științei și a drepturilor omului în domeniul activismului social

Informații generale:

Lucrători de tineret: Seana Vella și Mark Farrugia

Data & locație: Martie 2024, organizația Moviment Graffiti, Valletta (Malta)

Participanți: 20-30 ani, un grup de tineri refugiați și activiști care organizează proteste privind probleme sociale

Repere ale sesiunii

În inima unei comunități vibrante, această echipă de lucrători de tineret a organizat o sesiune de învățare care a fost un amestec de discuții, chestionare și momente de brainstorming. În primul rând, s-au concentrat pe drepturile omului și activism, după care au aprofundat rolul critic al științei în aceste domenii. Un concurs rapid a făcut fără probleme tranziția la discuțiile cu tematică științifică.

Activitățile au culminat cu un exercițiu de creație în care participanții, cărora li s-au pus la dispoziție carton și markere, au planificat proteste ipotetice, aplicând cunoștințele dobândite într-un mod tangibil.

Această abordare a completat sesiunea de învățare și a încurajat un mediu de învățare dinamic în care fiecare participant și-a putut exprima experiențele și ideile, făcând sesiunea un succes colaborativ.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Înțelegeți contextul comunității:** Petreceți timp pentru a înțelege provocările specifice și dinamica culturală a comunității. Această conștientizare poate ghida dezvoltarea conținutului astfel încât să rezoneze mai profund cu participanții. De exemplu, utilizați exemple și studii de caz relevante pentru experiențele lor.
- **Creați un spațiu sigur:** Organizați întreaga sesiune ca un spațiu sigur, în care participanții se simt înțeleși și respectați. Acest lucru este deosebit de important în comunitățile de refugiați, unde e posibil ca tinerii să fi suferit anumite traume. Subliniați confidențialitatea, respectul pentru diversitatea opiniilor și importanța unui mediu de învățare favorabil.
- **Facilitarea discuțiilor incluzive:** Folosiți tehnici de facilitare care să dea tuturor participanților oportunitatea să-și împărtășească gândurile și experiențele, inclusiv celor mai retrași sau mai puțin încrezători. Tehnicile pot include discuții în grupuri mici sau formarea de echipe de câte doi membri pentru conversații unu-la-unu.
- **Utilizați materiale accesibile:** Asigurați-vă că materialele utilizate, precum chestionare sau materiale educaționale, sunt accesibile din punct de vedere lingvistic și cultural. Luați în considerare abilitățile lingvistice ale participanților și apălați la servicii de traducere sau interpretariat, dacă este necesar.
- **Adaptați activitățile la disponibilitatea resurselor:** Fiți atenți la resursele disponibile în comunitate. Pentru activități practice, utilizați materiale ușor accesibile sau care pot fi obținute la nivel local fără costuri semnificative.
- **Oferiți mese sau gustări în timpul sesiunilor:** Acest gest este esențial mai ales pentru participanții din medii vulnerabile. A oferi o masă nu doar că încurajează prezența și participarea, dar arată și grijă față de nevoile lor. Căutați fonduri sau parteneriate locale pentru a sprijini acest efort, asigurându-vă că toți participanții sunt bine hrăniți și pot participa pe deplin la activități.

Poveste inspirațională: Victorii mici pentru mințile tinere

Informații generale:

Lucrător de tineret: Viktoria Svetlinova Urucheva

Data & locație: Martie 2024, Plovdiv (Bulgaria)

Participanți: 18 ani, tineri selectați având în vedere tranziția iminentă la vârsta adultă și înțelegerea preexistentă cu privire la drepturile civile

Viktoria, care la momentul respectiv avea 18 ani, și-a folosit propria vârstă și familiaritatea cu subiectul pentru a intra cu ușurință în legătură cu alți adolescenți. Ea a defășurat activități de învățare care s-au construit pe ceea ce adolescenții știau deja de la cursurile lor de drepturi civile, aprofundând modul în care se intersectează știința și drepturile omului. Punctul culminant al sesiunilor a fost un exercițiu de dilemă morală. În această activitate, adolescenții au lucrat în grupuri pentru a rezolva probleme etice care implică știința și drepturile omului. Acest exercițiu a fost distractiv dar a implicat și mult brainstorming, ducând la discuții vii și lucru intens în echipe.

Viktoria a primit feedback pozitiv și intenționează să organizeze mai multe astfel de sesiuni. Atât profesorul ei de drepturile civile, cât și departamentul de tineret al organizației Crucea Roșie Bulgaria și-au exprimat interesul pentru continuarea acestei abordări educaționale, cu planuri pentru sesiuni de învățare mai extinse. Activitățile ei de învățare nu numai că au transmis informații importante, dar i-au și inspirat pe adolescenți să vadă legătura profundă dintre știință și drepturile omului, un lucru atât de esențial pentru ei pe măsură ce devin adulți informați și responsabili.

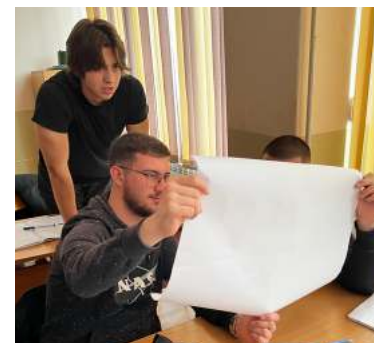
Exercițiul de replicare a dilemei morale::

- Materiale necesare: hârtie A3, pixuri, markere și descrieri tipărite ale dilemelor morale.
- Configurare: Împărțiți participanții în grupuri mici (3-5 membri).
- Durata activității: Alocați 15 până la 60 de minute pentru discuții și dezvoltarea soluției.
- Prezentare: Dacă timpul permite, cereți fiecărui grup să-și prezinte soluțiile, cultivând un sentiment de împlinire, și împărtășind perspective diverse.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- Pregătirea este cheia: Asigurați-vă că toate materialele sunt pregătite în avans pentru a maximiza timpul alocat activităților.
- Delegați sarcinile logistice unui asistent: Cereți ajutor pentru sarcinile logistice astfel încât să vă concentrați pe facilitare.
- Integrați învățarea cu programa școlară existentă: Colaborați cu profesorii pentru a vă încorpora sesiunea în cursurile aferente, adaptând informațiile la cunoștințele tinerilor și sporind relevanța și profunzimea.
- Managementul timpului: Distribuiți materiale la începutul sesiunii și încurajați luarea de note în timpul prezentărilor pentru a eficientiza tranziția către activități interactive.

Exemple de dileme etice:

Acces la medicamente noi: O companie testează un medicament nou care ar putea vindeca o boală gravă, dar acest medicament nu s-a dovedit încă sigur și nu este aprobat pentru utilizare. Unii bolnavi dintr-o zonă săracă vor să încerce acest medicament pentru că nu au alte opțiuni. Ar trebui compania să le dea medicamentul știind că există riscuri, sau nu ar trebui să le dea medicamentul pentru a proteja oamenii de posibile vătămări?

Fabrici și aer curat: O mare companie vrea să construiască o nouă fabrică aproape de locul unde locuiesc numeroși oameni săraci. Fabrica va oferi locuri de muncă și ar putea ajuta economia locală, dar ar putea, de asemenea, să polueze aerul și să îmbolnăvească oamenii. Ar trebui compania să construiască fabrica? Oferă argumente pentru răspunsul tău.

Tehnologie și educație: Câteva școli obțin bani pentru dotări cu programe avansate de calculator care să-i ajute pe tineri să învețe mai bine. Această tehnologie ar putea îmbunătăți învățarea pentru unii, dar totodată ar putea adânci decalajul dintre tinerii bogați și cei săraci care nu și-ar permite această tehnologie acasă. Cum ar trebui școlile să folosească această tehnologie pentru ca toți tinerii să beneficieze în mod egal?

Testarea genetică și păstrarea confidențialității datelor: O școală se oferă să facă testări genetice ale tinerilor pentru a vedea dacă prezintă riscuri de îmbolnăvire în viitor. Acest lucru i-ar putea ajuta să evite sau să se pregătească pentru anumite boli, dar în același timp ar putea duce la partajarea informațiilor lor medicale și persoanele. Ar trebui tinerii și familiile lor să fie de acord cu această testare? Și cum ar trebui școala să se asigure că nimeni altcineva nu află despre rezultate?

Folosirea rețelelor sociale pentru a vorbi liber: Câțiva adolescenți pornesc o campanie pe rețelele de socializare pentru a schimba regulile din școala lor, cu scopul de a îmbunătăți lucrurile. Conducerea școlii e îngrijorată că această campanie ar putea răspândi informații greșite cauzând probleme. Ar trebui școala să-i împiedice pe acești adolescenți să folosească rețelele sociale pentru campania lor de menținere a ordinii, sau ar trebui să le permită să vorbească liber?

Studiu de caz: Conexiunea dintre tehnologie și drepturile omului

Informații generale:

Lucrător de tineret: Marina Marilena Vasilof

Data & locație: Aprilie 2024, Centrul de tineret din Focșani (România)

Participanți: 15-18 ani, tineri din medii diverse, inclusiv din mediul rural și medii dezavantajate economic

Repere ale sesiunii: Activitățile au inclus discuții privind intersecțiile dintre știință, tehnologie și drepturile omului în educație. Un moment cheie a fost reprezentat de discuțiile etice privind modul în care deciziile din știință pot avea impact asupra valorilor și drepturilor omului. Un altă activitate de impact a constat în discuția despre dreptul la libertatea de exprimare și informare, care a ajutat la clarificarea unor probleme legate de discriminare.

Provocări și soluții: Principala provocare a fost înlesnirea înțelegerii profunde a problemelor complexe precum discriminarea și impactul tehnologic asupra drepturilor omului în cadrul unui grup de tineri din medii diverse. Folosind exemple din lumea reală și facilitând discuții deschise, adolescenții au reușit să analizeze critic subiectele propuse.

Planuri de viitor: Încurajată de succesul sesiunii și de implicarea tinerilor, Maria a făcut deja planuri de a replica activități de învățare similare, incluzând mai multe tehnologii interactive pentru a explora în continuare relația dintre drepturile omului și tehnologie.

Exemplu de atelier eficient:

- **Descriere:** Împărțiți participanții în grupuri mici (4-6 membri) și oferiți-le o fotografie pentru a o analiza (prezentând o scenă controversată care a implicat tehnologie). Încurajați-i să discute despre emoțiile evocate de imagine și să speculeze ce drepturi ar fi putut fi încălcate în scena reprezentată.

Procedură:

- Fiecare grup va petrece 5 minute discutând despre imagine.
- Grupurile își vor împărtăși gândurile inițiale într-o sesiune plenară.
- Facilitatorul va dezvălui apoi informații suplimentare despre imagine, determinând participanții să-și reconsidere analizele inițiale.
- Înapoi în grupurile lor, participanții vor discuta despre cum s-au schimbat opiniile lor și dacă alte drepturi au fost afectate.
- Discuția finală va evidenția modul în care evoluțiile tehnologice influențează accesul la informații fiabile.

💡 Sfaturi pentru lucrătorii de tineret:

- **Folosiți exemple din lumea reală:** în cazul teoriilor complexe aduceți exemple practice pentru a ajuta tinerii să se conecteze cu materialul.
- **Stimulați gândirea critică:** Încurajați-i pe tineri să-și reevalueze opiniile pe măsură ce le sunt prezentate informații noi.
- **Accentuați discuția:** Acordați timp suficient pentru discuțiile de grup, pentru a le permite să-și exprime și să-și rafineze gândurile.

Studiu de caz: Integrarea științei și drepturilor omului la un muzeu tehnologic

Informații generale:

Lucrător de tineret: Raychin Rachev

Data & locație: Aprilie 2024, Muzeul Techno Magic Land, Sofia (Bulgaria)

Participanți: 14-29 ani, din medii subdezvoltate din Sofia, Plovdiv, Botevgrad și Velingrad

Repere ale sesiunii: Sesiunea a folosit metode interactive, inclusiv jocuri, cercetare individuală și de grup și discuții, care au fost esențiale în implicarea participanților. O caracteristică cheie a fost explorarea procedurilor Comisiei Europene privind achiziționarea de vaccinuri Covid-19, evidențiind potențiale probleme legate de drepturile omului. Acest subiect, deși complex, a stârnit un interes semnificativ și gândire critică în rândul participanților, deoarece aceștia au învățat să cerceteze și să înțeleagă drepturile omului în contextul alegerii informate și al participării la luarea deciziilor.

Provocări și soluții: Principala provocare a fost natura abstractă a subiectului, care inițial a atras mult interes online, însă doar câțiva participanți s-au înscris în mod real. Pentru a depăși acest lucru, lucrătorul de tineret a folosit rețele personale și parteneriate cu ONG-uri, oferind intrarea gratuită în muzeu ca un stimulent suplimentar. Adaptarea formatului activităților pentru a permite un angajament mai individualizat s-a dovedit eficientă, transformând provocarea într-o oportunitate pentru o experiență de învățare personalizată.

Planuri de viitor: Sesiunea de la muzeu a demonstrat cu succes modul în care eforturile educaționale interactive și bine planificate pot îmbunătăți în mod semnificativ înțelegerea de către tineri a problemelor complexe, deschizând calea pentru viitori cetățeni informați și activi. Încurajat de rezultate, lucrătorul de tineret intenționează să desfășoare sesiuni similare, concentrându-se pe activități precum monitorizarea instituțiilor naționale și ale UE în ceea ce privește aspectele legate de drepturile omului.

Strategii utilizate cu succes în timpul sesiunilor:

- Jocuri interactive de inițiere: Pentru a sparge gheața printre participanții care nu se cunoșteau între ei, lucrătorul de tineret a început cu jocuri care au permis prezentarea fiecăruia și au creat o atmosferă de colaborare pentru ziua respectivă.
- Activități de cercetare concentrate: Participanții au cercetat subiectele atribuite în mod individual, apoi au explorat în grup cazuri specifice, precum achiziția de vaccinuri Covid-19 de către CE, încurajând o înțelegere mai profundă și implicare în probleme din lumea reală.
- Livrare creativă a conținutului: Sesiunea a integrat în mod creativ drepturile omului cu provocările globale actuale, permițând participanților să vadă relevanța acestor drepturi în contexte sociale și științifice moderne.

💡 Sfaturi pentru lucrătorii de tineret:

- **Adaptați-vă la nevoile participanților**: Fiți flexibili în ajustarea conținutului și activităților în funcție de familiaritatea și confortul tinerilor față de subiect.
- **Folosiți locații captivante**: Profitați de locații unice, cum ar fi muzeele, pentru a îmbunătăți experiența de învățare și pentru a atrage un public divers.
- **Încurajați aplicarea practică**: Proiectați activități care conectează cunoștințele teoretice la scenarii din lumea reală, ajutând participanții să înțeleagă implicațiile practice ale învățării lor.
- **Promovați implicarea ulterioară**: Planificați activități ulterioare care să le permită participanților să aplice ceea ce au învățat în contexte practice, din lumea reală.

Poveste inspirațională: Împuternicirea tinerilor din zonele rurale

Informații generale:

Lucrător de tineret: Luca Onică

Data & locație: Aprilie 2024, Săbăreni (România)

Participanți: 14-16 ani, tineri dintr-un sat mic

În micul sat din județul Giurgiu, Luca s-a angajat într-o misiune de a informa și inspira. Conștient de circumstanțele dificile cu care se confruntă acești tineri în comunitatea lor, el a conceput un program de activități care i-a familiarizat cu noțiuni precum gândirea critică, metoda științifică și drepturile omului. A descoperit că tinerii participanți răspund cel mai bine la informații concrete și la aplicațiile practice ale conceptelor abstracte. Astfel, i-a introdus în principiile gândirii critice și în contextele istorice ale drepturilor omului, stârnindu-le dorința de a învăța și de a pune întrebări. Cea mai de succes parte a sesiunii a implicat activități de grup care au încurajat colaborarea și aplicarea practică a noilor cunoștințe.

Inițial, lucrătorul de tineret a planificat o dezbatere pe tema formării carierei și viitorului tinerilor. Formatul nu a rezonat însă cu tinerii, aceștia având dificultăți în a menține o stare de introspecție și a purta discuții deschise. Dându-și seama de nevoia unei schimbări, Luca s-a adaptat împărtășind povești din timpul studenției sale și explicând în detaliu obiectivele sesiunii de învățare. Această abordare de a oferi exemple concrete i-a ajutat în mod vizibil pe participanți care au reușit să se implice în tematica atelierului.

O activitate deosebit de eficientă a fost harta mentală realizată pe echipe (*mind map*). Grupuri de 5-6 participanți au explorat relevanța curiozității în viața de zi cu zi. Fiecare grup a dezvoltat o hartă mentală pe care a prezentat-o ulterior colegilor, demonstrându-și înțelegerea și capacitatea de a lucra împreună eficient. Acest exercițiu nu numai că a stimulat interacțiunea, dar a permis tinerilor să-și aplice învățarea în mod creativ.

Sugestie:

Adaptați-vă la publicul dvs.:

Fiți pregătiți să vă schimbați abordarea în funcție de răspunsurile participanților. Dacă o activitate nu îi implică suficient, nu ezitați să vă modificați planul.

Cum să desfășurați un exercițiu de hartă mentală

Harta mentală este o reprezentare grafică de idei și o modalitate eficientă pentru a stimula creativitatea și colaborarea. Iată un ghid concis despre cum să facilitați această activitate:

- **Definiți subiectul:** Selectați o temă centrală relevantă pentru obiectivele sesiunii dvs. De exemplu, folosiți „Impactul progreselor științifice asupra societății” pentru o sesiune despre știință și drepturile omului.
- **Formați grupuri:** Împărțiți participanții în grupuri mici de 4-6 membri pentru a vă asigura că toată lumea poate contribui.
- **Pregătiți materiale:** Oferiți fiecărui grup: hârtie mare sau table albe, markere colorate, note lipicioase (opțional).
- **Prezentați harta mentală:** Explicați pe scurt ce este harta mentală și prezentați un exemplu. Subiectul principal trebuie să fie în centrul paginii albe, iar de la acesta trebuie să pornească „ramuri” radiale, sub formă arborescentă, pentru subtemele conexe.
- **Dezvoltați harta mentală:** Grupurile trebuie să-și extindă ramurile cu probleme sau întrebări specifice legate de fiecare subtemă. Încurajați profunzimea punând întrebări pentru a ghida extinderea lor.
- **Prezentați și discutați:** Cereți fiecărui grup să-și prezinte harta mentală, discutând punctele cheie și perspectivele. Facilitați o discuție de grup pentru a reflecta asupra procesului și conținutului descoperit.
- **Concluzie:** Încheiați prin rezumarea învățăturilor-cheie și discutând despre cum pot fi aplicate în contexte reale.

Această abordare simplificată a hărții mentale încurajează înțelegerea și implicarea, făcând subiectele complexe accesibile și captivante.

Studiu de caz: Matematica ca instrument pentru activiști

Informații generale:

Lucrător de tineret: Rafel Grima

Data & locație: Martie 2024, organizația Moviment Graffiti, Valletta (Malta)

Participanți: 20-30 ani, membri și voluntari în cadrul unei organizații focusate pe activism și participare civică

Acest studiu de caz se concentrează în jurul unei sesiuni unice de învățare, desfășurată de Rafel Grima, având ca scop explorarea intersecției dintre matematică și activism în contextul educației pentru drepturile omului. Obiectivul principal al activităților a fost îmbunătățirea capacității participanților de a aplica concepte matematice în sprijinul inițiativelor privind drepturile omului. Prin integrarea acestor domenii, Rafel și-a propus să împuternicească tinerii să folosească instrumentele matematice în eforturile lor de activism, în mod eficient.

Repere ale sesiunii: Sesiunea de învățare a constat în activități interactive menite să aprofundeze înțelegerea și implicarea:

- Discuții introductive: Stabilirea scenei prin explorarea intersecției dintre matematică și drepturile omului.
- Împărtășirea experienței: Participanții au împărtășit provocările personale legate de învățarea matematicii în școală, activitate ce a stimulat confortul și a încurajat deschiderea.
- Analiza studiului de caz: Împărțiți în grupuri, tinerii au analizat studii de caz, precum studiul național privind venitul de trai din Malta (2022), aplicând date matematice pentru susținerea drepturilor omului. Acest exercițiu a demonstrat aplicarea practică a datelor matematice în susținerea drepturilor omului, permițând participanților să se angajeze în discuții energice și perspicace despre influența numerelor în politicile publice.

Planuri de viitor: Atelierul a avut un mare succes, 91% dintre participanți considerându-l captivant și 82% raportând o înțelegere îmbunătățită a drepturilor omului și a științei. Inspirat de feedback-ul pozitiv, Rafel va continua să reproducă și să extindă acest format la alte ONG-uri malteze, continuând să integreze matematica cu activismul pentru drepturile omului.

💡 Sugestii pentru lucrători de tineret:

- **Integrați exemple din viața reală:** Folosiți evenimente curente și studii de caz istorice în care știința și drepturile omului se intersectează pentru a face subiectul relevant și convingător. Exemple precum utilizarea tehnicii criminalistice în investigațiile privind drepturile omului sau rolul științei datelor în urmărirea tiparelor de migrație pot ilustra aplicațiile practice ale științei în activism.
- **Promovați gândirea critică:** Încurajați participanții să analizeze și să pună la îndoială modul în care datele științifice sunt utilizate în elaborarea politicilor și în mass-media. Atelierele care se concentrează pe analiza critică a statisticilor și a studiilor legate de probleme privind drepturile omului pot ajuta participanții să înțeleagă importanța alfabetizării științifice în dezmințirea informațiilor greșite și în susținerea schimbării.
- **Colaborați cu experți:** Invitați oameni de știință, cercetători și activiști ca speakeri sau colaboratori. Aceștia pot oferi informații directe despre cum folosesc știința în munca lor pentru drepturile omului, oferind povești inspiratoare și sfaturi practice.
- **Facilitați discuțiile etice:** Organizați discuții despre implicațiile etice ale utilizării științei în domeniul drepturilor omului (exemple: preocupările legate de confidențialitate în utilizarea tehnologiei de supraveghere, considerațiile morale în cercetarea biomedicală etc.) Aceste discuții pot aprofunda înțelegerea complexităților de la intersecția științei și a drepturilor omului.
- **Încorporați învățarea bazată pe proiecte:** Încurajați grupurile să întreprindă proiecte care necesită metode științifice pentru a aborda o problemă a drepturilor omului. Aceasta poate implica proiectarea unui sondaj pentru a evalua nevoile comunității, utilizarea cartografierii GIS pentru a evidenția zonele lipsite de resurse sau crearea de campanii de informare ce utilizează date științifice pentru a crește gradul de conștientizare.

Studiu de caz: Îmbunătățirea științei și educației pentru drepturile omului prin explorare culturală

Informații generale:

Lucrător de tineret: Elitsa Bozhkova

Data & locație: Aprilie 2024, Muzeul Etnografic al Institutului de Etnologie
și Studii Folclorice, Sofia (Bulgaria)

Participanți: 14-17 ani

Repere ale sesiunii: Sesiunea de două zile a constat în discuții captivante în cadrul sălii de clasă și un tur interactiv al muzeului. Prima zi s-a concentrat pe discuții de grup în cadrul cărora participanții au căutat soluții la probleme ipotetice. A doua zi a inclus un tur ghidat la muzeu care a stârnit întrebări și discuții aprinse, legând contextul istoric de problemele actuale ale drepturilor omului.

Provocări și soluții: Sesiunile au fost destinate inițial tinerilor refugiați, însă provocările logistice au condus la vizarea adolescenților de liceu, ceea ce a îmbogățit în mod neașteptat sesiunile, deoarece participanții au avut un nivel ridicat de implicare și perspective diverse. Pentru a menține subiectele captivante, metodele interactive au fost esențiale.

Planuri de viitor: Această abordare a arătat modul în care spațiul dinamic și învățarea interactivă pot implica tinerii în înțelegerea complexității științei și a drepturilor omului, promovând o apreciere mai profundă și abilități de gândire critică. Elitsa intenționează să continue aceste sesiuni, eventual concentrându-se pe grupuri mai mici dintr-o gamă mai largă de vârstă, punând accent în special pe experiențele muzeale practice.

Strategii utilizate cu succes în timpul sesiunilor:

Grupări familiare: Elevii au lucrat în grupuri deja cunoscute pentru a spori confortul și participarea.

Tururi bazate pe dialog: Turul muzeului a fost structurat ca un dialog interactiv, menținând învățarea dinamică și captivantă.

💡 Sfaturi pentru lucrătorii de tineret:

- **Interacționați cu spații culturale:** Folosiți muzeele sau alte locații culturale pentru a face învățarea mai tangibilă și mai captivantă.
- **Concentrați-vă pe interactivitate:** Faceți sesiunile interactive pentru a menține interesul pentru subiecte complexe precum știința și drepturile omului.
- **Fiți flexibili:** Adaptați-vă abordarea în funcție de caracteristicile și nevoile publicului pentru a maximiza impactul învățării.

Poveste inspirațională: Punți între culturi prin știință și educația pentru drepturile omului

Informații generale:

Lucrător de tineret: Christian Schuster

Data & locație: Aprilie 2024, Facultatea de Studii Europene & un cinema local,
Cluj-Napoca (România)

Participanți: 14-26 ani, tineri români și etnici maghiari, rroma și germani, provenind din medii sociale diverse și având diferite niveluri de educație

Christian a organizat un atelier minunat, pentru participanții diverși, de la elevi de clasa a VIII-a la absolvenți de studii superioare, cu toții convergând pentru a discuta și a explora relația complexă dintre știință și drepturile omului. Unul dintre aspectele cele mai de succes ale atelierului au fost sesiunile de grup, în care participanții au format echipe pentru a lucra la sarcini specifice și a-și prezenta concluziile. Aceste activități i-au scos din zonele lor de confort, încurajându-i să navigheze și să reducă decalajele de cunoaștere dintre ei. Sesiunile interactive au rezonat în special cu participanții mai în vârstă, care și-au asumat roluri de conducere, facilitând discuțiile și ajutându-și omologii mai tineri. Atelierul s-a încheiat cu vizionarea împreună a unui film Sci-Fi la cinema, care a ilustrat tematica atelierului, urmată de discuții finale de grup.

Gestionarea grupului divers a prezentat provocări semnificative, în special în abordarea diferitelor niveluri de educație și înțelegere. Christian s-a pregătit prin planificarea unui conținut flexibil și adaptabil, gata să pivoteze după cum reacționează participanții, pe baza direcției discuțiilor și a răspunsurilor acestora. Gestionarea timpului a reprezentat o altă problemă, care a fost rezolvată prin prioritizarea interacțiunii față de livrarea informației dense și având pregătite activități de rezervă care puteau fi adaptate rapid sau lăsate deoparte în funcție de fluxul atelierului.

Inspirat de succesul acestei sesiuni, Christian plănuiește să încorporeze subiecte similare în viitoarele sale sesiuni de învățare. Acest atelier nu numai că i-a îmbogățit portofoliul de predare, dar a evidențiat și strategiile eficiente pentru implicarea unui public divers în discuții semnificative pe subiecte complexe.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Îmbrățișați diversitatea:** Utilizați diversitatea mediilor de proveniență ale participanților pentru a îmbogăți discuțiile și experiențele de învățare. Perspectivile diferite pot îmbunătăți înțelegerea și implicarea în cadrul grupului.
- **Încurajați lucrul în echipă prin activități provocatoare:** Utilizați activități de grup care provoacă participanții să iasă din zonele lor de confort și să colaboreze cu ceilalți. Sarcinile care implică rezolvarea problemelor sau prezentarea concluziilor în echipă pot ajuta la eliminarea lacunelor în cunoștințe și la încurajarea învățării prin cooperare. Asigurați-vă că toată lumea este implicată și are un rol în cadrul echipei.
- **Folosiți conținut relevant și captivant:** Activități precum vizionarea unui film relevant, integrarea de exemple din lumea reală sau povești anecdotice (*cum ar fi popularizarea cartofului în Prusia în secolul al XVIII-lea prin împăratul Frederic cel Mare - o descoperire importantă pentru securitatea alimentară*) pot face învățarea captivantă și mai accesibilă. Alegeți conținut care rezonază cu interesele grupului, dar care totodată provoacă înțelegerea subiectului.
- **Încorporați metode interactive:** Implicați participanții prin elemente interactive, cum ar fi crearea propriilor etichete de nume sau participarea la dezbateri. Aceste activități nu numai că sparg gheața, ci și îmbunătățesc comunicarea între participanți și îi mențin atenți.
- **Fiți adaptabili:** Pregătiți-vă pentru diferite niveluri de cunoștințe și interes. Faceți planuri și materiale flexibile pentru a vă adapta diferitelor ritmuri și stiluri de învățare. Ajustați agenda după cum este necesar pentru a vă asigura că toate subiectele sunt acoperite fără grabă.

Poveste inspirațională: Avansarea științei și a drepturilor omului prin antreprenoriat social

Informații generale:

Lucrător de tineret: Andrew Azzopardi

Data & locație: Martie 2024, insula Gozo (Malta)

Participanți: 19-30 ani, tineri dintr-o comunitate de pe o mică insulă

În insula pitorească Gozo, un lucrător de tineret pe nume Andrew și-a propus să aprindă o scânteie în rândul tinerilor locali printr-o sesiune de învățare transformatoare, al cărei scop a fost formarea tinerilor în agenți ai schimbării prin intermediul antreprenoriatului social.

Sesiunea a început cu discuții vibrante, care au creat o punte între conceptele de știință, drepturile omului și antreprenoriat. Scopul lui Andrew a fost clar: să arate modul în care acțiunile antreprenoriale pot conduce la schimbări pozitive în societate. Participanții au fost împărțiți în grupuri, fiecare grup având sarcina de a identifica o problemă socială stringentă. Provocarea lor a fost să gândească creativ și colaborativ pentru a concepe o soluție practică care să poată fi implementată în comunitatea lor. Acest exercițiu nu a fost doar despre găsirea de răspunsuri, ci și despre învățarea procesului de rezolvare a problemelor prin inovație și lucru în echipă.

În ciuda unor provocări inițiale, Andrew a observat că unii participanți ezitau să-și împărtășească ideile, probabil simțindu-se umbriți de colegii mai vocali. Pentru a încuraja o atmosferă incluzivă, el a introdus o tehnică de brainstorming „Round Robin”, permițând fiecăruia să vorbească fără întrerupere. Această metodă s-a dovedit eficientă, implicând membrii mai timizi și îmbogățind discuția cu o varietate de perspective. Pentru a menține concentrarea și a cultiva sentimentul de împlinire, Andrew s-a asigurat, de asemenea, că sarcinile din cadrul activităților de grup sunt clare și ușor de gestionat.

Sesiunea s-a încheiat cu fiecare grup prezentându-și soluțiile, folosind în mod creativ carton și markere pentru a-și schița planurile de proiecte comunitare. Energia a fost palpabilă pe măsură ce participanții au aplicat ceea ce au învățat, entuziasmați de potențialul ideilor lor. Feedback-ul a fost copleșitor de pozitiv, mulți exprimând entuziasm pentru antreprenoriatul social și apreciind șansa de a pune teoria în practică. Au părăsit atelierul mai încrezători și inspirați să efectueze schimbări în comunitatea lor.

Construind succesul

Animat de succesul sesiunii de învățare, Andrew a organizat de atunci o adunare lunară în care tinerii din Gozo continuă să exploreze și să-și dezvolte ideile antreprenoriale. Aceste întâlniri au devenit mai mult decât sesiuni educaționale; ele sunt un creuzet pentru inovație, camaraderie și acțiune pentru schimbare. Privind spre viitor, el rămâne angajat să sprijine următoarea generație de antreprenori sociali. Eforturile lui sunt mai mult decât un efort educațional; sunt un catalizator al transformării societății. Acest efort este un far de speranță, ilustrând faptul că, atunci când tinerii sunt susținuți, ei au un potențial imens de a produce schimbări semnificative și durabile în lume.

💡 Sugestii pentru lucrătorii de tineret:

- **Promovați participarea incluzivă:** Utilizați tehnici precum metoda de brainstorming „Round Robin” pentru a vă asigura că fiecare participant se simte apreciat și confortabil să-și împărtășească ideile.
- **Stabiliți sarcini clare și gestionabile:** Structurați activitățile de grup cu sarcini clare și gestionabile pentru a menține participanții concentrați și pentru a cultiva un sentiment încredere și împlinire.

CAPITOLUL 8 - Resurse și instrumente

Platforme, organizații și rețele online relevante:

1. American Association for the Advancement of Science (AAAS) Science and Human Rights Coalition, Disponibil la: <https://www.aaas.org/program/science-human-rights-coalition>
2. Council of Europe, *Council of Europe Symposium on Non-Formal Education: Report*, 2001, Disponibil la: <https://rm.coe.int/2012-compendium-non-formal-education/168077c10b>
3. Declarația Universală a Drepturilor Omului, Disponibil la: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
4. European Citizen Science Platform, Disponibilă la: <https://eu-citizen.science/>
5. Platformă de știință cu participarea cetățenilor (citizen science) din România, Disponibilă la: <https://citizenscience.openscience.ubbcluj.ro/home>
6. European Convention of Human Rights, Disponibil la: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Convention_ENG
7. European Youth Forum, Disponibil la: <https://www.youthforum.org/>
8. Human Rights Council Youth Forum Declaration, Disponibil la: <https://www.ohchr.org/en>
9. UNESCO, *Global Citizenship Education. Preparing Learners for the Challenges of the Twenty-first Century*, Paris, 2014

Instrumente practice pentru integrarea științei și a drepturilor omului:

1. Amnesty International USA, Human Rights Educators' Network, *Human Rights Here & Now*, 1999, Disponibil la: <http://hrlibrary.umn.edu/edumat/hreduseries/hereandnow/Part-1/>
2. Asociația pentru Tehnologie și Internet, Resurse educaționale deschise, Disponibil la: <https://apti.ro/content/digital-rights-advocacy>
3. Aspen Institute, *The Science & Civics Initiative*, Disponibil la: <https://www.aspeninstitute.org/>
4. Council of Europe, Brander P, *COMPASS Manual for Human Rights Education with Young People*, Disponibil la: <https://www.coe.int/en/web/compass>
5. Forum and Image Theatre Manual, Disponibil la: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/forum-and-image-theatre-manual.1503/>
6. Guidebook for Youth Professionals and Workers *Empowering Our Communities*, Disponibil la: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/guidebook-for-youth-professionals-and-workers-empowering-our-communities.3776/>
7. The Youth for Creative Identities Method | A Handbook for Youth Workers, Disponibil la: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/the-youth-for-creative-identities-method-a-handbook-for-youth-workers.3460/>
8. Theatre as a Tool for Social Change: activities for leaders and facilitators, Disponibil la: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/theatre-as-a-tool-for-social-change-activities-for-leaders-and-facilitators.1933/>
9. Youth Rights Advocacy Toolkit, Disponibil la: <https://www.ohchr.org/en/documents/tools/youth-rights-advocacy-toolkit>

CONCLUZII

Pe măsură ce ajungem la finalul acestui ghid, este important să reflectăm asupra călătoriei pe care am străbătut-o împreună, încercând să explorăm intersecția dintre știință și drepturile omului. Scopul nostru a fost să oferim lucrătorilor de tineret, formatorilor și educatorilor informațiile și instrumentele necesare pentru a împuternici tinerii să utilizeze cunoștințele științifice și principiile drepturilor omului atunci când încearcă să abordeze și să rezolve provocările din societate.

Idei de bază

- **Integrarea este esențială:** Integrarea educației științifice și educației pentru drepturile omului îmbogățește experiența de învățare și sporește eficacitatea eforturilor de angajament civic. Această abordare integrată le permite tinerilor să vadă cum pot avea progresele științifice implicații etice și cum trebuie să ghideze drepturile omului eforturile științifice
- **Împuternicire prin cunoaștere:** Oferind tinerilor uneltele necesare pentru a înțelege și aplica știința în contextul drepturilor omului îi împuternicim să devină cetățeni proactivi, capabili de decizii informate și de acționare pentru schimbări semnificative.
- **Aplicarea practică este esențială:** Aplicarea cunoștințelor teoretice prin activități practice, studii de caz și rezolvarea problemelor din lumea reală este crucială. Aceasta nu doar consolidează înțelegerea, dar arată impactul practic al învățării lor, stimulându-le curiozitatea și angajamentul continuu.

Ideii de bune practici:

- **Creează medii de învățare incluzive și atrăgătoare:** Utilizează tehnici participative care încurajează toți tinerii să își exprime gândurile și ideile. Tehnici precum brainstormingul pe modelul „Round Robin” pot asigura că fiecare participant se simte auzit și valorizat, creând un mediu mai incluziv.
- **Încurajează gândirea critică și raționamentul etic:** Provocă tinerii să se gândească critic la dimensiunile etice ale progreselor științifice. Discuții și dezbateri pe teme precum confidențialitatea datelor, ingineria genetică și utilizarea IA în supraveghere pot stimula gândirea critică și raționamentul etic.
- **Conectează teoria cu acțiunea comunitară:** Ajută tinerii să lege cunoștințele teoretice de acțiunea comunitară. De exemplu, proiecte care implică colectarea datelor pentru analizarea problemelor de mediu locale sau soluții tehnologice pentru îmbunătățirea accesibilității în spațiile publice pot face legătura între învățare și acțiune.
- **Concentrează-te pe învățare continuă și adaptare:** Științele și drepturile omului sunt în continuă evoluție. Lucrătorii de tineret trebuie să rămână informați cu privire la cele mai recente schimbări și să își adapteze programul, pentru a include informații și tehnologii noi, asigurându-se astfel că activitățile lor rămân relevante și de impact.
- **Construiește parteneriate:** Colaborează cu universități/școli locale, biblioteci, instituții de cercetare, asociații studențești, organizații pentru drepturile omului. Aceste parteneriate pot oferi resurse suplimentare, expertiză și oportunități pentru tineri de a interacționa cu profesioniști și proiecte din lumea reală.

Acest ghid și-a propus să îi inspire și să îi informeze pe cei care se dedică educării tinerilor despre intersecția dintre știință și drepturile omului. Prin adoptarea principiilor prezentate, **lucrătorii de tineret pot juca un rol esențial în formarea unei generații de cetățeni informați, implicați și responsabili.**

Împreună **haideți să continuăm să inspirăm, să provocăm și să împuternicim mințile tinere.** Echipați cu un angajament profund față de drepturile omului și având cunoștințe științifice, tinerii sunt pregătiți să ne conducă spre un viitor mai luminos, în care inovația este folosită pentru binele tuturor și în care drepturile și demnitatea fiecărui individ sunt fervent protejate și celebrate.

Haideți să cultivăm această fuziune dinamică a științei și a drepturilor omului, generând **un val puternic de schimbări pozitive, care să transceadă granițele și să aibă ecou de-a lungul generațiilor.**

1. Aspen Institute, *The Science & Civics Initiative* [Internet], Disponibil la: <https://www.aspeninstitute.org/programs/citizenship-and-american-identity-program/science-civics-every-american-know/>
2. Boggio, A., *How science became a human right* [Internet], The Conversation, 2023, Disponibil la: <https://www.pbs.org/newshour/science/how-science-became-a-human-right>, Accesat la 9 January 2024
3. Council of Europe, Brander P., *COMPASS Manual for Human Rights Education with Young People*, 2nd ed. 2023
4. Djuvara, M., *Eseuri de filosofie a dreptului*, Editura Trei, 1997
5. Organizația Națiunilor Unite, The right to benefit from scientific progress and its applications, Special Rapporteur in the field of cultural rights [Internet], Disponibil la: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-cultural-rights/right-benefit-scientific-progress-and-its-applications>
6. Organizația Națiunilor Unite, International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)
7. Ridoan, K., Md S. Newaz, M. Rafsan Chowdhury, *Human Rights-Based Approach to Science, Technology and Development: A Legal Analysis* [Internet], 2018, Disponibil la: <http://dx.doi.org/10.14330/jeail.2018.11.1.08>, Accesat la 20 May 2023
8. Serotilă, I., *Corelarea dezvoltării drepturilor omului cu știința și tehnologia*, Universul Juridic, 2022, Disponibil la: <https://lege5.ro/gratuit/gezdonjtge4dq/corelarea-dezvoltarii-drepturilor-omului-cu-stiinta-si-tehnologia>, Accesat la 10 August 2023
9. Wiblom, J., *Cultivating humanity in science education* [Internet], 2020, Disponibil la: <https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:1458370/FULLTEXT01.pdf>, Accessed 11 July 2023
10. Wilson, E.O., *Consilience: The Unity of Knowledge*, Vintage books - Random House, New York, 1998

Ghidul a fost realizat în cadrul unui proiect derulat de:

Asociația Secular-Umanistă din România (România) - coordonator

asur.ro

office@asur.ro

Values, Virtues, Integrity Foundation (Bulgaria) - partener

vvifoundation.org

foundationvvi@gmail.com

Humanists Malta (Malta) - partener

maltahumanist.org

info@humanistsmalta.org

Urmăriți evoluția proiectului **#FABfuture** pe social media:

Facebook: <https://www.facebook.com/scienceandhumanrightstraining>

Instagram: https://www.instagram.com/fabfuture_sciencehumanrights

Pentru un viitor mai bun

Co-funded by
the European Union

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului Erasmus+ „Pentru un viitor mai bun: Curs de formare pentru o abordare integrată a educației în domeniul științei și al drepturilor omului” (proiect nr. 2022-3-R001-KA210-YOU-000097096).